

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտեի յայտարարությունը

Նոյեմբեր 9-ին հրապարակուած Ռուսիոյ, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներու եռակողմ յայտարարութեան վրայէն անցած է արդէն չաբաթ մը ու անոր առթած ցնցումն ու յաջորդող իրավիճակը՝ օրէ օր կը դառնան աւելի ու աւելի ծանր ու պայթիւնավտանգ։ Այս ամօթարի համաձայնագիրը ամէնէն մութ ու նուաստացուցիչ էջերէն մին պիտի մնայ մեր պատմութեան մէջ։ Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, անցնող տասնամեակներու մեր յաղթական երթը՝ գրչի մէկ հարուածով՝ յանձնեց անձնատուութեան փոսին։ Այս համաձայնագրին յաջորդող՝ արդարացի ընդվզումի եւ դատապարտումի ալիքը տարածուած է ողջ հայաշխարհին մէջ։ Մանաւանդ հայրենիքի մէջ՝ այդ ալիքը թափ հաւաքելով՝ կը պահանջէ Փաշինեանի եւ իր վարչախումբի հրաժարականը, համաձայնական ու անցումային կառավարութեան մը կազմութիւնը եւ վերջապէս՝ այդ կառավարութեան նախաձեռնութեամբ՝ նոր խորհրդարանական ընտրութիւններ, որպէսզի միասնական ճիգերով ճշտուին յետ-պատերազմեան ճգնաժամէն դուրս գալու ելքերը։ Այսու, կու գանք յայտարարելու որ կը միանանք այս ալիքին ու մեր ամբողջական զօրակցութիւնը կը յայտնենք ՀՅԴ Գերագոյն Մարմնի ներկայացուցիչին բերնով յայտարարուած փրկութեան ճանապարհային քարտէսին։ Առաւել եւս՝ կոչ կ'ուղղենք ներկայ վարչակարգին՝ միանգամընդմիջո՝ զազրեցնելու ինքնարդարացման զուր փորձերը, իր ձեռագիրը հանդիսացող՝ ատելութեան ու պառակտման խօսքի տարածումը, որպէսզի երկիրը գերմ պահուի քաղաքացիական պատերազմի առաջնորդող նեղ-կուսակցական սադրանքներէ։ Այս հանգրուանին՝ կուսակցական որեւէ նկատառումէ գերիվեր է Արցախի փրկութեան պայքարը։ Հայրենիքի ճակատագիրն է նժարի վրայ։

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն խստօրէն կը դատապարտէ նաեւ այս օրերուն բողոքի հանրահաւաքներու ընթացքին ընդգրկմութեան ղեկավարութեանց դէմ չղթալարեցողութեան հալածանքները եւ կը պահանջէ, որ յարգուին ժողովրդավարութեան տարրական օրէնքներն ու սկզբունքները։ Կը դատապարտենք նաեւ ժողովուրդին ազատ կամքն ու ազատ արտայայտութեան իրաւունքը ճնշելու բոլոր կեղծ փորձերը։ Ամբողջատիրական վարչակարգ հաստատելու նկրտումները մերժելով՝ են ու պիտի մատնուին ձախողութեան։

Պատերազմի սկիզբի օրերէն իսկ, չափաւշուելով կացութեան օրհասական վիճակը, ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն առաջնորդուեցաւ գանատահայութեան բոլոր ուժերը ի մի բերելու սկզբունքայնութեամբ ու համագործակցութեան ձեռք երկարեց բոլորին։ Առաւել եւս՝ ընդհանուր զօրաշարժի ենթարկեց իր Հայ Դատի յանձնախումբերը, կոմիտէները, երիտասարդական, ուսանողական եւ ուղեկից միութիւնները։ Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբերը 44 օր անդադար Գանատայի պետական տարբեր օղակներու մօտ բարձրացուցին հատուկ՝ բողոքի ձայն ու իրազեկ պահեցին զանոնք գետնի վրայ հանգուցազերծուող իրադարձութիւններուն մասին։ Այս արշաւն էր օրինակ, որ Գանատայի արտաքին գործոց նախարարութիւնը մղեց, որպէսզի առկախուին գանատական զինուորական սարքերու օգտագործումը Արցախի պատերազմին։

Միւս կողմէ, ՀՅԴ Գանատայի կառոյցի երիտասարդ սերունդը, ձեռք ձեռքի տուած գանատահայ համայն երիտասարդութեան հետ, ամբողջ 44 օր բողոքի հանրահաւաքներով ու ցոյցերով իր զօրակցութիւնը յայտնեց Արցախին ու Հայ զինուորին։ Առաւել՝ ՀՅԴ ուղեկից կազմակերպութիւնները տիւ եւ գիշեր աշխատանքի լծուած աջակցեցան Արցախին։ Գանատայի տարածքին համաժողովրդային զօրաշար-

Գանատա... Ծար. էջ 5

Միանալով Խորհրդարանին. Ֆրանսայի Ծերակոյտը Ընդունեց Արցախի Հանրապետութիւնը Ճանչնալու Անհրաժեշտութեան Մասին Բանաձեւի Նախագիծը

Ֆրանսայի Ծերակոյտը 305 թեր, 1 դէմ եւ 30 ձեռնպահ քուէներով որդեգրեց Արցախի Հանրապետութիւնը ճանչնալու անհրաժեշտութեան մասին բանաձեւի նախագիծը։ Ծերակոյտի գրեթէ բոլոր քաղաքական ուժերը զօրակցեցան բանաձեւին։

Ֆրանսացի ծերակուտականները Ծերակոյտի նախագահի յայտարարութիւնը ընդունեցին յոտնկայս ծափահարութիւններով։

Ծերակոյտը բանաձեւով կառավարութեան կոչ կ'ուղղէ՝ ճանչնալու Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը եւ այդ ճանաչումը բանակցութիւններու գործիք դարձնելու կայուն խաղաղութեան հաստատման համար։

Ծերակուտականները բանաձեւով նաեւ Ֆրանսայի կառավարութեանէն կը խնդրեն զանգուածային մարդասիրական օգնութիւն ցուցաբերել Ղարաբաղի բնակչութեան, կը պահանջեն մարդասիրական միջանցքներ բանալ եւ Ղարաբաղի մէջ կատարուած զինուորական յանցագործութիւններու միջազգային հետաքննութիւն սկսիլ։

Բանաձեւը ինքնին իրաւական ուժ չունի, անիկա խորհրդատուական բնոյթի փաստաթուղթ է։ Արցախի ճանաչման վերջին խօսքը կը պատկանի Ֆրանսայի կառավարութեան։

Բանաձեւը Ծերակոյտի քննարկման ներկայացուած էր 18 նոյեմբերին Ծերակոյտի խմբակցութիւններու անդամ հինգ ծերակուտականներու՝ Պրիւնօ Ռիթայլոնի (Հանրապետականներու ղեկավար), Փաթրիք Քաննիւրի, Էրվէ Մարսելի (Կեդրոնի միութիւն խումբի ղեկավար), ինչպէս նաեւ Էլիան Ասասիի եւ Կիոմ Կոթարի կողմէ։

Յիշեցնենք, որ հոկտեմբերի կիսուն Լեռնային Ղարաբաղը ճանչնալու մասին նախագիծ ներկայացուած էր նաեւ խորհրդարան, այսինքն՝ Ֆրանսայի խորհրդարանի ստորին պալատ։

Երկու օրինագիծերն ալ կ'առաջարկեն ճանչնալ Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը՝ 27 սեպտեմբերին զինուորական յարձակումի սկսած Ազրպէյճանի կողմէ պատերազմի սպառնալիքէն Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան պաշտպանելու համար։

Գանատայի Հայոց Թեմը մարդասիրական օժանդակութիւն կը կատարէ հայրենիքին մէջ

Կարդալ էջ 3

**YOUR PASSPORT
TO ADVENTURE.**

**2020 PASSPORT
TOURING**

STARTING FROM

\$51,660*

**HONDA
GABRIEL**

BOOK YOUR TEST DRIVE WITH

TRO BACHEKJIAN
Certified Specialist

MIKE TOROSSIAN
Lease Renewal Manager

7000, boul. Henri-Bourassa Est,
Montréal-Nord H1G 6C4
www.hondagabriel.com
514 - 327 - 7777

Limited time offers applicable to eligible retail agreements, while supplies last, on qualifying new and previously unregistered Honda models. 2020 Passport TOURING. Price is \$51,660.00. Conditions apply. FOR ALL OFFERS: up to \$955.00 freight and PDI; applicable fees, taxes and duties (all of which may vary by region and dealer); (if included in BC, AB, SK, MB, ON and QC, and (if extra in PEI, NS, NL, NB, YK, NT and NWT. License, insurance, registration (including, where applicable, item registration fee (up to \$60.00) and item registration agent fee (up to \$6.50)), duties on new tires (QC only) and applicable taxes are extra. All incentives will be deducted from the negotiated vehicle price after taxes. Model(s) displayed for illustration purposes only and may not be equipped as shown. Certain features only available on certain trims. Dealer may sell lease for less. Dealer order/price may be necessary (but may not be available in all cases). Lease and finance offers provided through Honda Financial Services (HFS) on approved credit. Visit honda.ca or Honda Gabriel for details. © 2020 Honda Canada Inc. *Finance and Lease offers on approved credit. Regional offers, lease and finance conditions apply. See Honda Gabriel for more information.

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN

Մեփականատեր
Յարութ Միփան

Ընտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

 IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիիի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Գանատայի Հայոց Թեմը մարդասիրական օժանդակությւն կը կատարէ հայրենիքին մէջ

Գանատայի Հայոց Թեմը, հաւատարիմ իր հայրենանուէր առաքելութեան ու կոչումին, Չորեքշաբթի, 18 Նոյեմբեր 2020-ին, յատուկ պատուիրակութեամբ ժամանեց Երեւան, Հայաստան, մարդասիրական օժանդակութիւններ եւ կենցաղային իրեր բաժնելու համար տեղահանուած, նիւթական, բարոյական ու մարդկային տոյժեր կրած Արցախահայութեան, որոնք կեանքի այս հանգրուանին մնացին անպատսպար ու անհայրենիք:

Նշենք, որ սոյն օժանդակութիւնները կը տրամադրուին այն նուիրատուութիւններով, որոնք կատարուեցան Հոկտեմբեր-Նոյեմբեր 2020 թուականին՝ Արցախեան պատերազմի դժբախտ օրերուն:

Պատուիրակութիւնը անձամբ սկսաւ բաժնել մարդասիրական օժանդակութիւնները տեղահանուած ընտանիքներուն եւ անհատներուն՝ ըստ միջազգային մարդասիրական ուղեգիծի գրոյթներուն, առաջնահերթութիւնը տալով սնունդի եւ առողջապահական պիտոյքներու, իսկ կարգ մը պարագաներու տրամադրելով կանխիկ գումար:

Օժանդակութեանց բաշխման առաջին հանգրուանը եղաւ Կոտայքի մարզի Չարենցաւան քաղաքի եւ շրջանի գիւղերուն մէջ: Օժանդակութիւնները առձեռն յանձնուեցան տուած ընտանիքներուն, թիւով 40 ընտանիք՝ 145 անհատ, այցելելով իւրաքանչիւրին բնակավայրը:

Սոյն մարդասիրական ծրագիրը կազմակերպուած է Հովանաւորութեամբ Գանատայի Հայոց Թեմին եւ համագործակցութեամբ Հայաստանի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Գերագոյն Մարմինի եւ շրջանի կոմիտէներուն:

Այս օրերուն, տեղահանուած Արցախահայութիւնը կ'ապրի անորոշ օրեր, մարդկային դժուար պայմաններու եւ կենցաղային անբացատրելի դրութեան մէջ: Պատեւազմը զանազան մակարդակի տառապանքներ պատճառած է խաղաղ ու օրապահիկը հազիւ վաստակող բնակիչներուն:

Յաջորդող օրերուն, օժանդակութիւններ պիտի բաժնուին նաեւ այլ մարզերու մէջ, որոնց տեղեկութիւնները կը փոխանցենք մեր նուիրատուներուն ու հաւատացեալ ժողովուրդին:

Արցախահայութեան կարիքները անսահման են, հետեւաբար շարունակենք նուիրաբերել եւ մեր ներգրտումով՝ աջակցինք այս վեհանձն առաքելութեան, որպէսզի դադրական մեր հայրենակիցները յոյսով ու արժանապատուութեամբ ապրին:

ԴԻԻԱՆ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Հրապարակուեցաւ Ազրպէյճանի Վերահսկողութեան Տակ Անցած Արցախի Համայնքներուն Ցանկը

Հայաստանի կառավարութիւնը հրապարակեց 27 սեպտեմբերէն Ազրպէյճանի կողմէ Արցախի Հանրապետութեան դէմ սկսած պատերազմական գործողութիւններուն իբրեւ հետեւանք Ազրպէյճանի վերահսկողութեան տակ անցած համայնքներուն ցանկը: Ցանկը հրապարակուած է կառավարութեան կայքին վրայ՝ այդ համայնքներուն մէջ հաշուուած քաղաքացիներու աջակցութեան միջոցառման վերաբերեալ որոշման մէջ, որուն նպատակն է աջակցութիւն տրամադրել պատերազմին պատճառով տեղահանուած եւ Հայաստան ու Արցախ գտնուող Արցախի քաղաքացիներուն, որոնցմէ իւրաքանչիւրին պիտի տրամադրուի 300 հազար դրամ:

Ազրպէյճանի տիրապետութեան տակ անցած են հետեւեալ շրջանները.

- Ա.- Քաշաթաղի շրջան.- 1. Կովսական, 2. Միջնաւան, 3. Որոտան, 4. Ալաշկերտ, 5. Աղաձոր, 6. Աղանուս, 7. Աղաւնատուն, 8. Այգեհնովիտ, 9. Այգեկ, 10. Արախիշ, 11. Արծուաշէն, 12. Արտաշաւի, 13. Գանձա, 14. Գետամէջ, 15. Գետափ, 16. Գողթանիկ, 17. Դրախտաձոր, 18. Երիցվանք, 19. Իշխանաձոր, 20. Լեռնահովիտ, 21. Ծաղկաբերդ, 22. Ծիծեռնավանք, 23. Ծորաձոր, 24. Կերեն, 25. Կումայրի, 26. Հակ, 27. Հակարի, 28. Հայկազեան, 29. Հոջանց, 30. Ջորափ, 31. Ղազարապատ, 32. Մամարք, 33. Մարտունաշէն, 34. Միրիկ, 35. Մշենի, 36. Մոշաթաղ, 37. Մուշ, 38. Նորաշէնիկ, 39. Շալուա, 40. Սարատակ, 41. Սոնասար, 42. Ներքին Սուս, 43. Վակունիս, 44. Վաղազին, 45. Վան, 46. Վարդաբաց, 47. Վուրգաւան, 48. Տիգրանաւան, 49. Ուռեկան, 50. Փակահան, 51. Քաշունիք, 52. Քարեգահ:

- Բ.- Մարտակերտի շրջան.- 1. Նոր Այսուլան, 2. Հովտաշէն, 3. Նոր Հայկաջուր, 4. Նոր Կարմիրաւան, 5. Նոր Այգեստան, 6. Նոր Մարաղա, 7. Թալիշ, 8. Մատաղիս.

- Գ.- Շահումեանի շրջան.- 1. Քարվաճառ, 2. Ակնաբերդ, 3. Նոր Բրաջուր, 4. Նոր Գետաշէն, 5. Դադիվանք, 6. Եղէգնուտ, 7. Զուար, 8. Նոր Էրքեթ, 9. Խարխափուտ, 10. Ծար, 11. Նոր Կարաչինար, 12. Հաւսաթաղ, 13. Նոր Մանաշիտ, 14. Չարեքտար, 15. Նոր Վերինշէն, 16. Քնարաւան.

- Դ.- Հաղբուլի շրջան.- 1. Հաղբուլ, 2. Ագոխ, 3. Ակնաղբուր, 4. Այգեստան, 5. Առաջամուղ, 6. Առաքել, 7. Արեւշատ, 8. Բանաձոր, 9. Դրախտիկ, 10. Թաղաւան, 11. Թաղուտ, 12. Խանձաձոր, 13. Ծաղկուր, 14. Ծամձոր, 15. Կարմրակուճ, 16. Հակակու, 17. Հարթաշէն, 18. Մարիամաձոր, 19. Մեծ Թաղեր, 20. Մոխրենիս, 21. Նորաշէն, 22. Պեթմանց, 23. Զրակուս, 24. Վարդաշատ, 25. Տող, 26. Տումի, 27. Ուխտաձոր, 28. Քիւրթաղ, 29. Մեխակաւան.

- Ե.- Շուշիի շրջան.- 1. Շուշի քաղաք, 2. Քարին տակ.

- Զ.- Ասկերանի շրջան.- 1. Աւետարանոց, 2. Ակնաղբուր, 3. Զրաղացներ, 4. Մադաթաշէն, 5. Սոնախ, 6. Մոշիմաճատ, 7. Ուղտասար, 8. Արմէնակաւան.

- Է.- Մարտունու շրջան.- Զիւանի, 2. Շեխեր, 3. Զարդանաշէն, 4. Սարգսաշէն, 5. Թաղավարդ, 6. Վազգէնաշէն:

Voyages
HAIG
Travel

Ձեր բոլոր ճամբորդական
Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...

**ՀԱՄԳՊՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ
ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ**

***Նոր Յաւուր՝**
Voyages Haig Travel
4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2

PERMIS DE QUÉBEC

Tel: + 1 514-284-7676
Email info@haigtravel.ca

Aline Shnorhokian Mortgage Advisor Tel: 1 866 231-8876 Fax: 450 688-7555 Cell: 514 797-1375 aline.shnorhokian@cibc.com	ALBERT ARKILANIAN (Courtier immobilier résidentiel Residential Real Estate Broker aarkilanian@sutton.com Cell: 514.962.8822 Burr: 514.426.9595 Fax: 514.426.9596 *certaines conditions s'appliquent	Tro Bachekjian Représentant des ventes Véhicules d'occasion Pre-owned Sales Consultant tbachekjian@gabriel.ca Tél.: 514 327-7777 Poste: 4139 Télééc.: 514 262-8019 HONDA GABRIEL 7000, boul. Henri-Bourassa Est Montréal-Nord, QC H1G 6C4 www.hondagabriel.com
École De Conduite AZIG Driving School Tel: 514-336-1110 Moniteur-Instructeur AUTOECOLEAZIG@HOTMAIL.COM 1400, rue Sauvé O, Montréal, QC H4N 1C5, Suite 1438 Centre Adonis II	Hôtel du Parlement/ Parliament Building 1045, rue des Parlementaires Bureau/Office 3.21 Québec (Québec) G1A 1A4 Tél./Phone 418 644-4050 Bureau de circonscription/ Riding Office 4599, boulevard Samson, bur. 201 Laval (Québec) H7W 2H2 Tél./Phone 450 686-0166 Télééc./Fax 450 686-7153 Guy.Ouellette.CHOM@assnat.qc.ca assnat.qc.ca	BRING YOUR OWN WINE NAZARETH CLASSIC GRILL 550 Curé Labelle, suite 17, Ste-Rose, QC H7L 4V6 Tel: 450.937.4064 Email: resto.nazareth@hotmail.com
SAMUEL TOPALIAN 450 682-1644 AUTO SAMSON MÉCANIQUE GÉNÉRALE - REMORQUAGE SERVICE DE PNEUS MISE AU POINT 4700 BOUL. SAMSON, CHOMEDEY LAVAL, QC.	ՀԱՅԿ ԽԱՐԹՈՒՆԻԱՆ Hayk Hartounian Courtier immobilier résidentiel Residential Real Estate Broker C 514.574.6162 B 514.333.3000	NETTOYEUR MARIE-CLAIRE CUEILLETTE ET LIVRAISON GRATUITE À DOMICILE ET AU BUREAU (MONTREAL ET LAVAL) 2535 de Salaberry, Montréal Tél: 514.334.7830

«Կը Յաղթենք» / «Յաղթելու Ենք» - Նասրը, Կալթիերի, Փաշիճեան

Այն քաղաքական գործիչը, որ տարիներ Ազ–գային ժողովի պատգամաւորի իր դիրքէն հանդէս եկաւ որպէս անկեղծ, համարձակ եւ իր սկզբունք–ներուն վրայ հաստատակամ ընդդիմադիր, հասկցաւ օլիկարքային համակարգի ծնունդ տուած հասարա–կական խորունկ ցասումը եւ զայն քաղաքական դրամադրուիւի վերածեց, կազմակերպեց ժողովրդա–յին զօրաշարժ եւ իրականացուց անարիւն իշխանա–փոխութիւն որ յոյս տուաւ յեղափոխելու համա–կարգը, ժողովրդային քուէով ունեցաւ բացարձակ մեծամասնութիւն Ազգային ժողովին մէջ, անցնող երկուքուկէս տարիներու իր իշխանութեան ընթաց–քին չունեցաւ եւ ոչ մէկ խոչընդոտ որոշումներ կայացնելու համար, քաղաքական այդ ղեկավարը՝ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան 9 Նոյեմբեր 2020ին ստորագրեց 44օրեայ Արցախեան պատերազմի պարտութեան եռակողմանի համաձայնագիր–յայ–տարարութիւնը։

Պատերազմը զօրաշարժի ենթարկեց համայն հայութիւնը, որ գիտակցելով հանդերձ Թուրքիոյ, Ազրպէյճանի եւ իսլամիստ վարձկաններու դէմ, չըջափակման, ամբողջ աշխարհի կողմէ լքուածու–թեան եւ ուժերու ահաւոր անհաւասարութեան պայմաններու մէջ մղուած օրհասական այս կռիւի ահաւորութեան, վստահեցաւ ու հաւատաց հայրենի ու արցախեան ղեկավարութեան ամենօրեայ հա–ւաստիացումներուն, աղօթքի նման եւ աղօթքի փո–խարէն կրկնուող «Յաղթելու Ենք»ին, յանկարծ բախեցաւ դաժան իրականութեան պատին. պարտ–ուել ենք։

Արար–խորայէեան Վեցօրեայ Պատերազմին (Յունիս 5–10, 1967) ամբողջ տեւողութեան, պատե–րագմի մասնակից երեք արաբ երկիրներու՝ Եգիպ–տոս, Յորդանան եւ Սուրիա պետական բացարձակ վերահսկողութեան տակ գտնուող մամուլն ու պատկերասփիւռը ի լուր ժողովուրդին եւ ամբողջ արաբական աշխարհին կը վստահեցնէր որ պատե–րազմը կը յաղթէին։ Վերջին օրը, երբ արդէն ան–կարելի էր ժխտել ջախջախիչ պարտութիւնը, Եգիպտոսի նախագահ՝ Կամալ Ապտըլ Նասրը, 20րդ դարու ամենանշանկի եւ ամենաժողովրդական արաբ ղեկավարը, ելոյթժ ունեցաւ պատկերասփիւռէն, փո–խանցեց դաժան լուրը, եւ ներկայացուց իր հրաժա–րականը։ Եգիպտացի բեմադրիչ Եուսուֆ Շէհինի ալ–Ուսֆուր (Թռչունը, 1972) ժապաւէնի նախա–վերջին տեսարանը Նասրին ելոյթն է պատկերաս–փիւռէն, պարտութեան լուրի փոխանցումը եւ հրա–ժարական տալու իր որոշումին հաղորդումը։ Պար–տութեան իրականութեան պատին բախելու ամբողջ ողբերգական տուամը կը տեսնուի ժապաւէնի կեդ–րոնական կին կերպարին՝ Պահիյայի (Մուհսինե թաուֆիք) դէմքի արտայայտութեան վրայ։ Ժա–պաւէնը հոն չի վերջանար։ Վերջին տեսարանը փո–ղոցները ողողած ժողովուրդին է որ Նասրէն կը պահանջէ մնալ իշխանութեան վրայ, բարձրաձայն կը հաստատէ պայքարը շարունակելու իր կամքը, մինչ ժողովրդային բարկութեան ի տես պետական այրերը, իշխանութեան տարբեր մակարդակներու փտտածները, սարսափած ետ կ’երթան։

Շէհին Նասրրի մեծ հիացողներէն էր, այն ար–ուեստագէտ մտաւորականներէն որոնք խանդա–վառուեցան ազգային ազատագրութեան եւ ժո–ղովրդային լայն խաւերու, յատկապէս գիւղացինե–րուն, կեանքի պայմաններու բարելաւման յոյսով որուն մարմնատուումը եղած էր ան։ Ալ–Ուսֆուրի պատգամը խորքին մէջ արաբական աշխարհի, եւ ընդհանրապէս ամբողջատիրական համակարգերու, մէջ համեցող այն թերեւս անկեղծ բայց այնուամե–նայնիւ միամիտ համոզումն է, որ ժողովրդականու–թիւն ունեցող ղեկավարը գերծ է ամէն ախտէ, եւ նոյնիսկ եթէ երկիրը կրէ ծանր պարտութիւն այպա–նելին գինք չըջապատող, իրեն անարժան, ժողո–վուրդին դաւաճան եւ ընդհանրապէս նախկին իշ–խանութիւններէ մնացորդ քաղաքական փտտած աւելցուքներն են։ Կը մնայ որ Շէհին ինք այնքան միամիտ մտաւորական արուեստագէտ մը չէր, ոչ ալ, որպէս էապէս ազատամիտ ստեղծագործ, ամ–բողջատիրութիւններու կոյր հաւատացող մը։ Ալ–Ուսֆուրը Նասրրի մահէն յետոյ պատրաստուած եւ ցուցադրուած է, երկրի մէջ իշխանութեան վրայ էր Անուար ալ–Սատաթը, Նասրրի մօտիկներէն, Նասր–րի ստեղծած գինուորաքաղաքացիական համակար–գի գլխաւոր ղեկավարներէն, այսինքն՝ Նասրրի մահէն յետոյ համակարգը շարունակուած էր – եւ կը շարունակուի մինչեւ օրս – Այդ իսկ պատճա–ռով, ալ–Ուսֆուրը գլխու ցաւ բերաւ Շէհինին։ Հա–մակարգի պահպանները հոն տեսան իշխանու–թիւններուն մէջ տիրող փտտածութեան քննադա–տութիւն, եւ բեմադրիչը մեծ դժուարութիւններու առջեւ գտնուեցաւ յաջորդ տարիներուն։

Անկախ ժապաւէնի այդ պատգամէն ու իր

մեկնաբանութենէն, Վեցօրեայ Պատերազմը ջրբաժան եղաւ Միջին Արեւելեան քաղաքական գործընթացին մէջ։ Համա–րաբականութիւնը մահաքունի մէջ մտաւ 1967էն յետոյ։ Արաբական աշխարհի մէջ նոր Նաւըր մը չյայտնուեցաւ եւ անոնք որոնք փորձեցին այդ դերը կապկել, խօսքը յատկա–պէս Լիպիոյ բռնատէր Մուամմար Քազգաֆիի մասին է, բայց նոյնը կարելի է ըսել նաեւ Սատտամ Հիւսէյնի մասին, ոչ միայն չարաչար ձախողեցան այլ պատուհաս դարձան իրենց իսկ երկրին ու ժողովուրդին։ Յաջորդ տասնամեակ–ներուն արաբական թատերաբեմի կեդրոնը կը թուէր ըլլալ Պաղեստինի Ազատագրական Կազմապերպութիւնն ու իր ղեկավարը՝ Եասէր Արաֆատ, բայց անոնք ալ Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի ճահիճին մէջ կամովին մխրճուելէ յետոյ որպէս այդ պատերազմը հրահրող դերա–կատար վերջնականապէս հեռացուեցան քաղաքական թա–տերաբեմէ 1982ի իսրայէլեան Լիբանան ներխուժումէն յե–տոյ։ Համարաբականութեան ձախողութիւնը ուղի հարթեց իսլամականութեան դանդաղ բայց հաստատ վերելքին ու ինքնահաստատման իր տարբեր դէմքերով։ Պատերազմի արդիւնքը, մէկ խօսքով, խորքային փոփոխութիւններու առաջնորդեց աշխարհաքաղաքական, ինքնութենական եւ հասարակական իմաստով։

Պատերազմին յաղթելու եւ պարտութեան դառն մրու–րը յանկարծ ճաշակելու ողբերգութիւնը ապրեցաւ նաեւ Արժանթինի ժողովուրդը։

1976 Մարտ 24–ին պետական հարուածով իշխանու–թիւնը զաւթած գինուորական խուճիան յաջորդ 7 տարինե–րուն, պատրուակելով կերիլլային դէմ «պատերազմ»ը, հա–լածանք սկսաւ ի մասնաւորի աշխատաւորական արհմիու–թիւններու, մտաւորականներու, մարդկային իրաւանց պաշտպաններու եւ, ընդհանրապէս, գինուորական բռնա–տիրութիւնը քննադատողներուն դէմ։ Այդ հալածանքը նշանակեց երեսուն հազարի չափ «անհետացածներ»ու –յա–տուկ խմբաւորումներու կողմէ առեւանգուած քաղաքական գործիչներ, արհմիութենական ղեկավարներ, շարքային քա–ղաքացիներ, որոնք կը տարուէին յատուկ արգելափայրեր, ուր ահաւոր տանջանքներու ենթարկուելէ յետոյ յաճախ ողջ–ողջ կը նետուէին Լա Փլաթա գետին կամ ովկիանոսին բացերը։ Երկար տարիներու պայքարէ, բանալիէճէ ու դա–տական գործընթացերէն յետոյ Արժանթինի մէջ գինուորա–կան բռնատիրութեան մասսայական ոճիրը բանաձեւուեցաւ որպէս «ցեղասպանութիւն»։

Բայց այս հալածանքը միայն քաղաքական–գաղա–փարախօսական դրդապատճառ չունէր։ Չրիլէն յետոյ Ար–ժանթինը այդ օրերուն վերածուեցաւ նէօլիպերալ տնտեսու–թեան տեսութիւններու փորձարկման տարրալուծարանի, ընդ որում երկրին մէջ յատկապէս 1946էն յետոյ ամրագը–ուած սոցիալական պետութիւնն ու արտագրութեան վրայ հիմնուած տնտեսակարգի քայքայումը եւ, անոր զուգահեռ, ազատչուկայականութեան տոկմայի հաստատագրումը պիտի փորձարկուէր։ Անոր համար ալ նախ եւ առաջ անհ–րաժեշտ էր արհմիութիւններու ողնահարը կոտորել, եւ զի–նուորական բռնատիրութիւն մը կրնար այդ ընել առանց ժողովրդային արտօնութեան, առանց սահմանադրական սահմանափակումներու, առանց հաշուետուութեան եւ ամե–նայն անպատժելիութեամբ։ Մալվինեան պատերազմի նա–խօրեակին, սակայն, գինուորական բռնատիրութեան տնտե–սական քաղաքականութեան ձախողութիւնը արդէն բացա–յայտ էր. երկրի արտաքին պարտքը անպատասխանատու կերպով աւելցած էր շնորհիւ փեթրոտոլարներու հոսքով մի–ջազգային դրամատուներու առաջարկած շատ ցած շահոյթ–ներով փոխատուութիւններուն, հարստութիւնը աւելի կեդ–րոնացած էր եւ զնաճը արդէն սկսած էր սպառնալի կերպով աւելնալ։ Ապրիլ 2, 1982էն երկու օր առաջ արհմիութիւննե–րը կազմակերպեցին հսկայ զօրաշարժ մը Նախագահական Պալատին դիմաց եւ գինուորականները վայրագօրէն ճնշե–ցին եւ ցրուեցին զօրաշարժը։ Ապրիլ 2ին Արժանթին սկսաւ պատերազմական գործողութիւններուն։ Անկեղծ ու միա–միտ ազգայնականութիւն թէ խաբուածութիւն՝ ժողովրդա–յին հսկայական ցոյց մը ամբողջական զօրակցութիւն յայտնեց գինուորական ինունթային, որ, այն ժամանակ, կը գլխաւորէր ծովակալ Լէօփոլտօ Ֆորթունաթօ Կալթիերի։ Այս վերջինին բացառիկ սէրը ուխքերին հանդէպ ծանօթ էր, բայց ոչ մէկ ալքոլամոլութիւն այնքան կը թմրեցնէ քաղա–քական ղեկավարի մը ուղեղը որքան գինովցած, «խելազա–րած», ամբոխներու զօրակցութեան զանգուածային ցու–ցադրութիւնը, որպէս հերոս պատմութեան անցնելու իր փառքը։

Կալթիերի եւ գինուորական կառավարութիւնը պատե–րագմի աւելի քան երկու ամիսներու ընթացքին յայտարա–րեցին, եւ գինուորական ամբողջական վերահսկողութեան տակ գտնուող մամուլը կրկնեց՝ «կը յաղթենք»։ Երբ Ար–ժանթին յանձնուեցաւ Մեծն Բրիտանիոյ, ոչ միայն յայտնի դարձաւ որ պատերազմին պարտուած էր, Մալվինեան ազ–գային դատը կորսցուցած էր ՄԱԿի մէջ իր արձանագրած առաջընթացը, այլ բացայայտուեցաւ գինուորական բռնա–տիրութեան ամբողջ արհաւիրքը, տնտեսութեան քանդումը, պետական հաստատութիւններու բովանդակազրկումը եւ շարքային քաղաքացիներ անհետացնող, չարչարող եւ սպաննող «ներքին թշնամի»ին դէմ «աղտոտ» պատերազ–մի մէջ «յաղթող» գինուորականներու ոտաբոսիկութիւնը

իրենց հիմնական մասնագիտութեան՝ իրական պատե–րազմ մը յաջող կերպով մղելու գործին մէջ։ Զինուորա–կան կառավարութիւնը կղզիներուն բռնի ուժով վերա–տիրանալու որոշումը առած էր որպէս վերջին փորձ տնտեսական ձախողութենէն յետոյ իր անկումը կասեց–նելու եւ իշխանութեան վրայ մնալու։

Մալվինեան պատերազմը իր խոր անդրադարձը ունեցաւ ամբողջ Հարաւային Ամերիկայի տարածաշը–ջանին վրայ։ Անկւնադարձ եղաւ ժողովրդավարացման գործընթացին, երբ պատերազմէն յետոյ Ռեկրնեան վարչակարգը դադրեցուց գինուորական կառավարու–թիւնները նկատի ունենալ որպէս «դաշնակից»։ Մալ–վինեան պարտութիւնը անկւնադարձ եղաւ մանաւանդ Արժանթինի համար։ Ժողովրդավարութիւնն ու մարդ–կային իրաւունքներու յանձնառութիւնը խոր արմատ–ներ նետեցին եւ, հակառակ յաջորդ տարիներուն տար–բեր ժամանակներու տնտեսական փլուզումներուն, ժո–ղովրդավարական համակարգն ու ներքաղաքական թէլ արտաքին քաղաքական օրակարգի վրայ մարդկային իրաւանց յանձնառութիւնը ամրագրուեցաւ անկախ թէ ի՛նչ քաղաքական ուժ իշխանութեան վրայ ըլլայ։ Մալ–վինեան կղզիներու ազգային դատը մոռացութեան չմատնուեցաւ։ Հակառակ պատերազմի պարտութեամբ իր զօրաւոր ետընթացին, մնաց դիւանագիտական օրա–կարգին վրայ եւ հետապնդումի առարկայ է։ Կը բա–ցառուի միայն բռնի ուժի օգտագործումը, որ 1994ին ամրագրուեցաւ Սահմանադրութեան մէջ։

Պատերազմի պարտութեամբ համակարգային եւ քաղաքական մշակոյթներու փոփոխութեանց պարագա–ները քիչ չեն միջազգային յարաբերութիւններու պատմութեան մէջ։ Ինչ որ Եգիպտոսի եւ Արժանթինի օրինակը յատուկ կ’իմաստաւորէ Արցախեան պատե–րագմի մասին խորհելու պահուն «կը յաղթենք» / «յաղթելու ենք» խաբկանքն ու իրականութեան յան–կարծական գիտակցումի չոքին անդրադարձն է։ Փա–շինեան չունեցաւ Նասրրի քաջութիւնն ու արժանա–պատուութիւնը՝ հրաժարելու եւ քաղաքական հոլովոյ–թին ու պատմութեան ձգելու իր պատասխանատուու–թեան գնահատանքը։ Միւս կողմէ սակայն Հայաստանի մէջ քաղաքական ուժերն ու քաղաքացիական հասարա–կութիւնը չունին այն ուժը որ արժանթինեան քաղա–քական շրջանակներն ու քաղաքացիական զօրաշարժը ցուցաբերեցին 1983ին՝ մերժելու գինուորական իշխա–նութեան հետ բանակցելու՝ սահմանադրական կարգերու վերահաստատման անցումի հոլովոյթը եւ, նոյն տարին նախագահ ընտրուած Ռաուլ Ալֆոնսինի օրինակելի վճռակամութեամբ, 1976 – 1983 տարիներու բռնատի–րութեան բոլոր պատասխանատուները դատի տուին։ Թէ Փաշինեան տակաւին ունի աղանդաբար իրեն հաւատա–ցողներու պատկառելի հետեւորդներու հատուած մը՝ կասկած չկայ։ Նոյնիսկ եթէ սոցիալական ցանցերէն մաքրուին ամէն ֆէյքերը։ Առաւել՝ գերիներու ու ան–հատ կորածներու փաստն ու անոնց ճակատագրով մտա–հոգ ծնողներու ու հարազատներու անձկութիւնը հասկ–նալիօրէն ա’յդ օրակարգի առաջնահերթութիւնն է որ կը կարեւորէ քաղաքացիական հասարակութեան համար, եւ ոչ թէ Փաշինեանի հրաժարականը, ոչ իսկ պարտութիւնն ու անոր հետեւանքները։ Կայ, վերջապէս, հիմնական այլ գործօն մը. Արեւմտեան ժողովրդավարութեան ար–ժէքներով համակարգային փոփոխութեան խոստումով իշխանութեան հասած Փաշինեանը փաստօրէն ստորագ–րեց համաձայնագիր մը, որով Արեւմուտքը, այսինքն՝ Մինսքի երեք համանախագահներէն երկուքը՝ Ֆրանսսա եւ ԱՄՆ, բոլորովին դուրս մնաց գործընթացէն, որուն վրայ Մոսկուան հիմա ունի բացարձակ տիրապետու–թիւն։ Իսկ եթէ Մոսկուայի աշխարհաքաղաքական շահը, այսպէս կոչուած Լավրովի ծրագիրը որ գործադրուեցաւ այս պատերազմով, կը պահանջէ որ Հայաստանի մէջ իշ–խանութեան վրայ ըլլայ Փաշինեանին պէս մէկը, որուն համար անկարելի է իրեն թելադրուածէն տարբեր բան ընել, ինչո՞ւ պիտի ուզէ ուրիշ մէկը ունենալ որպէս խօ–սակից։ Հարցի այս բանաձեւումը չ’ենթադրեր Փաշին–եանի իշխանութեան վրայ մնալու արդարացումը։ Պար–գապէս՝ դիտարկում մըն է իր հրաժարականի պահանջի դիմադրուած դժուարութիւններուն։

Փաշինեան ինքնիրեն վեց ամիս տուած է պար–տութիւնը բանականացնելու եւ անոր հիման վրայ իր իշխանութեան շարունակման անհրաժեշտութեան պա–տումը կառուցելու։ Այդ պատումը ստեղծուած աշխար–հաքաղաքական իրավիճակը անխուսափելիօրէն պիտի պատկերացնէ որպէս միակ կարելին եւ ատով սահմանէ/սահմանափակէ հայ ըլլալու հորիզոնը։ Նման հեռանկա–րի հետ հաշտութիւնը մերժողներուն համար բաւարար չէ Փաշինեանին հրաժարականը, իրապաշտ չէ անտեսել Փութինին զգուշացում/սպառնալիքը, որուն համաձայն «անձնասպանութիւն» պիտի ըլլայ եռակողմանի հա–մաձայնագիրը մերժել, բայց անհրաժեշտ է հայութեան լինելութեան՝ հորիզոնի նոր պատմած մը կառուցել։

Խ. Տէր Ղուկասեան

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

ԱՊՐԻԼ ԽԱԻԱՐԻ ԹԷ՛ ԼՈՅՍԻ ՄԷՋ

Աստուած Իր ստեղծագործութեան ժամանակ ամէն ինչ բարի և լաւ ստեղծեց, ապա օրհնեց:

Ան մարդը հողէն ստեղծեց, կենդանութեան շունչ տուաւ անոր և կառավարիչ կարգեց՝ իշխելու ծովուն, երկնքին և երկրին վրայ: Մարդը ի սկզբանէ տարբեր բնութիւն ունեցաւ, որովհետև Աստուած անոր պարգևեց խելք, ազատ կամք և անմահ հոգի: Մակայն նախա-մարդէն սկսեալ մինչև այսօր, շատ մարդիկ կը հեռանան իրենց իսկական կոչումէն, և բնականաբար կը խաթարուի անոնց մէջ Աստուծոյ նմանութեան ճշգրիտ պատկերը:

Մեզմէ իւրաքանչիւրին հարց կը տրուի, թէ որքանով գիտակից ենք մեր կոչումին, ինչ պարտականութիւններ ունինք այս աշխարհի վրայ: Եթէ ծնողք ենք, պէտք է լաւագոյնս կատարենք մեր պարտականութիւնը՝ գոյր-գոյրալ, հոգատար ըլլալ, սնուցանել և դաստիարակել մեր երեխաներուն: Եթէ հոգևորական ենք, Քրիստոսի օրինակով խոնարհ ըլլանք և սիրով ու նուիրումով ծառայենք Աստուծոյ: Եթէ ուսուցիչ ենք, ըլլանք իսկական նուիրեալներ՝ սերունդներ դաստիարակելու, կապարը ոսկիի և նիւթը հոգիի վերածելու: Եթէ արհեստաւոր ենք, մեր գործը պարկեշտօրէն կատարենք և մեր առօրեայ հացը վաստակինք: Եթէ արուեսագէտ ենք, ծնունդ տանք արուեստի նոր գործերու, անոնց մէջ կեանք, շունչ ու հոգի դնելով: Ահաւասիկ մարդուն կոչումը:

Այսօր որքանով գիտակից ենք այս կոչումին՝ շնորհքով ապրելու և քաջութեամբ պայքարելու այս կեանքին մէջ:

Երկրաւոր այս կեանքին ընթացքին դէմ յանդիման կը գտնուինք զանազան դժուարութիւններու, նեղութիւններու, դժբախտութիւններու, փորձութիւններու և մարտահրաւերներու: Մարդուն համար անկումներ ունենալը բնական է, սակայն անոր իսկական կոչումն է չընկճուիլ, չյուսահատիլ, չտկարանալ և աստուածային պատկերը իր մէջ չխաթարել:

Դժբախտաբար կան խումբ մը մարդիկ, որոնք չեն արժևորեր իրենց տրուած կոչումը, կը հեռանան Աստուծմէ, աստուածայինէն, բարիէն և լոյսէն՝ ապրելով խաւարին մէջ չարին տիրապետութեամբ: Բարեբախտաբար կան նաև խումբ մը մարդիկ, որոնք գիտակցելով իրենց կոչումին, կ'արժևորեն իրենց կեանքը, կը զգան Աստուծոյ ներկայութիւնը, կը պահեն իրենց մէջ աստուածային պատկերին մաքրութիւնը և կը քալեն այն ճանապարհով, որ Աստուած Իր Միածին Որդիին միջոցով բացաւ մեզի համար՝ մարդուս համար, մեր փրկութեան համար:

Մեզմէ իւրաքանչիւրը այսօր կը մտածէ թէ՛ որ խումբին կը պատկանի, կ'ուզենք ապրիլ խաւարի մէջ, թէ՛ լոյսի մէջ, խոտի՛ նման, թէ՛ մարդու նման, որ իր մէջ ունի աստուածային պատկերին նմանութիւնը:

Ո՛ր ճանապարհով կ'ուզենք քալել, չարի՛ն՝ սատանային հետևելով հասնելու անդունդ, թէ՛ Աստուածորդիին հետևելով դառնալու լոյսի որդի, ստանալու անմահին վարձատրութիւնը և ժառանգելու երկնքի յաւիտենական արքայութիւնը:

Յիսուսի Աւետարանը իւրաքանչիւր քրիստոնեայի կը յուշէ, թէ ինչ առարկայական փոփոխութիւններ պէտք է յանձն առնէ մարդ իր կեանքի ընթացքին: Անիկա հիմնաքարն է՝ ձերբազատելու կրատրական հաւատքէն և ազատօրէն ընտրելու ներգործական հաւատքը: Ան Քրիստոնեայ հաւատացեալին կը սորվեցնէ նաև աշխարհին և իր նմանին հանդէպ ունեցած իր անտարբերութենէն հրաժարելու և իսկական Քրիստոնեական կենցաղ մը որդեգրելու արուեստը, յանձնառու ըլլալով իրագործել սիրոյ և խաղաղութեան կեանք մը՝ ամէն միջավայրի և ամէն կացութեան մէջ:

Ահաւասիկ, տարեվերջի սեմին այս մտածումներով փակենք հինը և սկսինք Նոր Տարին՝ հաւատարիմ մնալով **ՄԵՐ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿՈՒՉՈՒՄԻՆ**:

ԲԱԲԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՆԱԽԱՎԿԱՅ ՍԱՐԿԱԿԱԳ

Ստեփանոս անունը յունարեն է, կը նշանակէ պսակ: Ա. դարու քրիստոնէայ անդրանիկ վկան, որ իր արիւնը թափած է՝ Յիսուս Քրիստոսը Աստուծոյ Որդի վկայելով: Մէկը Յիսուսի եօթանասուն (կամ եօթանասուններկու) աշակերտներէն, զոր, ուրիշ վեց հոգիներու հետ, նախնական եկեղեցին Պետրոս առաքեալի առաջնորդութեամբ կարգած է եկեղեցւոյ սեղանի սպասաւոր (սարկաւազ):

Վարքագրական աղբիւրներու համաձայն՝ Ստեփանոս սերած էր Յուդայի զարմէն, Քրիստոս Աստուծոյ ցեղակիցն ու օրինապահ ծնողներու զաւակ էր: Յիսուսի մահուան դատավճիռին կայացման ատեն, դեռ պատանի ըլլալով, Կայիափա քահանայապետին ծառան էր: Երբ Տիրոջ տունը կը տանին, Ստեփանոսն իր գլխու վարշամակը կը փռէ Երկնաւոր Վարդապետին ոտքերուն տակ եւ կը մօտենայ անոր՝ ցոյց տալով իր անդաւաճան ու անկեղծ սէրը: Բայց ատիկա կը զայրացնէ քահանայապետը, որ կը վտարէ Ստեփանոսը: Պատանին ականատես կ'ըլլայ Տիրոջ մահուան ու թաղման, բայց Աստուածորդիին հրաշափառ յարութեամբ վերստին ուրախութիւն կ'ապրի առաքեալներուն հետ: Ըստ Ս. Գրիգոր Տաթեւացիի՝ սուրբը կ'երթայ առաքեալներուն քով, մկրտուելով Պետրոս եւ Յովհաննէս առաքեալներու ձեռամբ: Մկրտութեան պահուն ջուրին վրայ կ'երեւի լուսապսակ մը, որ կու գայ կը հանգչի սուրբին վրայ: Այս զարմանահրաշ դէպքէն ետք անոր կու տան «Ստեփանոս» անունը, որ կը նշանակէ պսակաւոր:

Ս. Գիրքը Ստեփանոս Նախավկայ սարկաւազին մասին կը վկայէ, որ ան լեցուած էր աստուածային «շնորհներով եւ զօրութեամբ», «... ժողովուրդին մէջ զարմանալի գործեր եւ մեծամեծ նշաններ կ'ընէր»:

Ս. Ստեփանոսն Աստուծմէ տրուած շնորհներով եւ զօրութեամբ հրաշքներ կը գործէր: Ժողովարանէն շատերը կը վիճէին անոր հետ, բայց ոչ ոք կրնար դէմ կանգնիլ այն

խմաստութեան ու Հոգիին, որմով ան կը խօսէր: Սուրբ Հոգիի զօրութեամբ քարոզած է Յիսուս Քրիստոսը, որուն պատճառով արտասահմանէն եկած հրեաները Ստեփանոս Նախավկային դէմ գրգռած են Երուսաղէմի հրեայ ժողովուրդը, քահանաներն ու օրէնսգէտերը եւ զինք յանձնած բարձրագոյն ատեանին:

Ս. Ստեփանոսի պատիժը սահմանուած էր արդէն:

Եւ բերին կանգնեցուցին սուտ վկաներ, որոնք կ'ըսէին. «Այս մարդը չի դադրիր հայեցական խօսքեր ըսելէ այս սուրբ տեղին եւ օրէնքին դէմ...» ... Եւ բոլոր անոնք, որոնք նստած էին ատեանին մէջ, անոր նայելով՝ տեսան, որ անոր երեսը հրեշտակի երեսի նման էր:

Ի պատասխան այդ բանասարկութեան՝ Ստեփանոս Նախավկան ատեանին մէջ սկսած է Ս. Հոգիով մեկնել Հին կտակարանը, թէ՛ բոլոր մարգարէները նախապէս վկայած են Արդարին՝ Մեսիային, Յիսուս Քրիստոսի գալուստը: Եւ եզրափակելով՝ ըսած է. «Ձեր հայրերը մարգարէներէն զո՞վ չհաւածեցին: Եւ սպաննեցին անոնք, որոնք նախօրօք պատմած էին Արդարին գալստեան մասին, որու մատնիչներն ու սպաննողները եղաք դուք այժմ, դուք, որ հրեշտակներու հրամաններու միջոցով օրէնքն ստացաք, բայց զայն չպահեցիք»:

Ս. Ստեփանոսն ատեանին մէջ արտասանած իր պաշտպանական այս ճառով կ'ապացուցէ ներկաներուն, որ Յիսուս է խոստացեալ Մեսիան, իսկ հրեաները կը յանդիմանէ իրենց խստասրտութեան համար: Այդ պատճառով զինք քաղաքէն դուրս կը տանին քարկոծելու՝ իրենց զգեստները դնելով Սաւուղ անունով երիտասարդի մը ոտքերուն առջեւ: (Սաւուղը Պօղոս առաքեալն էր, որ սկիզբը կը հալածէր քրիստոնյաները: Սակայն ան ալ Աստուծոյ ողորմութեամբ կը ճանչնայ ճշմարիտ Աստուծոյ՝ Յիսուս Քրիստոսը, հետագային դառնալով Աւետարանի ամենաեռանդուն քարոզիչը):

Երբ Երուսաղէմի շրջակայքը, զայն քարկոծելով կը սպաննէին, ան բացազանչած է. «Ահա կը տեսնեմ երկինքը բացուած եւ մարդու Որդին, որ կանգնած է Աստուծոյ աջ կողմը»: Ստեփանոս Նախավկան, Աստուծմէ թողութիւն խնդրելով զինք քարկոծողներուն համար, ըսած է. «Տէր թող այս մեղքը գործողները չճանրանայ անոնց վրայ», ապա մեռած: Անոր սպաննութեան ականատես եւ կամակից Սօղոսը (ապագայ Պօղոս առաքեալը) հետագային, դարձի գալէն ետք, գրած է.

«Եւ երբ կը թափէր քու վկայիդ՝ Ստեփանոսի արիւնը, ես էի, որ անոր քով կանգնած էի եւ համաձայն էի անոր սպաննութեան, եւ զինք սպանողներուն զգեստները կը պահէի»:

Ըստ վկայագիրներու՝ Ստեփանոս Նախավկան թաղած են Գամաղիէլը (Պօղոս առաքեալի ուսուցիչը) եւ Նիկողեմոսը (Յիսուսի ծածուկ աշակերտներէն)՝ իրենց ազարակին մէջ, ուր հետագային թաղած են նաեւ զիրենք: Այնուհետեւ Ստեփանոս Նախավկային տապանակը Յուլիանէ իշխանուհին ամփոփած է Կոստանդնուպոլսոյ մէջ: Հետագային անոր մասունքները տեղափոխած են Վենետիկ եւ դրած Ս. Գեորգ կղզիի Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ուր ամէն տարի կը տօնեն անոր յիշատակը:

Ս. Ստեփանոս քրիստոնէութեան հաւատքին առաջին նախավկան ըլլալուն, Հայ եկեղեցին անոր շնորհած է նախավկայ կոչումը եւ ամէն տարի արարողութեամբ կը յաւերժացնէ անոր յիշատակը Դեկտեմբեր ամսուան վերջին շաբաթը, 25 Դեկտեմբերին կամ յաջորդ օրը:

Ստեփանոս Նախավկան անդրանիկ վկան է, որ իր նահատակութեամբ ճամբայ բացած է հետագայ վկաներուն ու մարտիրոսներուն: Եկեղեցւոյ հայրերն ու վարդապետները ներբողականներ հիւսած են Ս. Ստեփանոս Նախավկային մասին, որոնցմէ նշանաւոր են՝ Եփրեմ Ասորիի, Պրոկղի, Գրիգոր Նիսացիի, Օգոստինոսի ներբողեան-ճառերը:

ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼՆԵՐ

Ս.ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

«Քեզի կ'ըսեմ թէ Ժայռ ես դուն, եւ այդ Ժայռին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս» (Մտ 16.18):

Նախկին անունով Շնաւոն կամ Սիմոն: Յիսուս զինք կոչեց Կեփաս (Պետրոս), որ կը նշանակէ Ժայռ (վեմ): Ան Բեթսայիդա քաղաքէն էր, որդին՝ Յովսանի եւ եղբայրը՝ Անդրէաս առաքեալին:

Ս. Պետրոս նախքան Յիսուսի հանդիպիլը կը զբաղէր ձկնորսութեամբ: Ան ընդառաջելով Քրիստոսի հրաւերին, ձգեց ամէն ինչ, հետեւեցաւ Տիրոջ եւ դարձաւ «մարդու որսորդ» (Մտ 4.19):

Ան որպէս Քրիստոսի աշակերտը եւ առաքեալը, զանազան վայրերու մէջ քարոզեց Քրիստոսի Աւետարանը եւ բժշկեց հիւանդները: Այլ խօսքով՝ իր կեանքը ամբողջութեամբ նուիրեց մարդկութեան հոգիներու փրկութեան առաքելութեան, դառնալով Քրիստոսի Աւետարանի վկան:

Առաքեալը Սուրբ Հոգիի առաջնորդութեամբ գրեց երկու նամակ: Առաջինը՝ Ներոն կայսեր հալածանքներու ընթացքին, որուն զլիսաւոր նպատակն էր քրիստոնէաները քաջալերել եւ Քրիստոսի կեանքի օրինակով յոյս ներշնչել անոնց: Երկրորդը՝ պայքարիլ կեղծ ուսուցողներուն եւ յատկապէս անոնց ուսուցումներէն բխած անբարոյականութեան դէմ:

Այդ ժամանակաշրջանին Հռոմի մէջ կը գտնուէր Սիմոն մոգը (կախարդ), որ Ներոն կայսեր կողմէ յարգուած անձ մըն էր եւ ինքզինք իբրեւ Քրիստոս կը ներկայացնէր: Այս պատճառով Ս. Պետրոս եւ Ս. Պօղոս առաքեալներ աստուածային զօրութեամբ նախատեսքին զայն Կայսեր ատեանին առջեւ, որուն իբրեւ հետեւանք, մոգը չարաչար հոգին աւանդեց: Ներոն տեսնելով պատահաձօր, մանաւանդ պալատականներէն ոմանց հաւատքն ու դարձը դէպի քրիստոնէութիւն, զայրացած կը հրամայէ սպաննել սուրբ առաքեալները, 66 թուականին:

Ս. Պետրոս ինքզինք արժանի չի նկատեր Տիրոջ նման խաչուելու, ուստի զլիսիվայր կը խաչուի:

Սուրբերուն յիշատակը անմահացնելու նպատակաւ իրենց անունով փառահեղ եկեղեցիներ կը կառուցուին, որոնց մէկ մասին մէջ կը տեղադրուին սուրբերուն մասունքները:

Արդարեւ, մեզմէ կը պահանջուի անսալ Առաքեալի առաջին նամակին մէջ մեզի ուղղուած կոչին՝ «Մօտեցէ՛ք անոր, Քրիստոսին, որովհետեւ Ի՛նքն է այն կենդանի վեմը, որ թէպէտ մարդոցմէ մերժուաց, բայց Աստուծմէ ընտրուած պատուական վեմն է» (Ա.Պտ 2.4):

Ս.ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ

Ս. Պօղոս առաքեալ կամ Պաւղոս (որ կը նշանակէ «փոքր»), երբեմն կոչուած է Սօղոս կամ Սաւղոս (որ նոյնպէս «փոքր» կը նշանակէ), Բենիամինի ցեղէն էր, ծնած Տարսոն քաղաքին մէջ, նաեւ Հռոմի քաղաքացի:

Ան իր բարձրագոյն ուսումը ստացած է իր ծննդավայրի համալսարանին մէջ, ապա, երթալով Երուսաղէմ աշակերտած է յայտնի աստուածաբան Գամաղիէլ անուն օրէնքի ուսուցիչ վարդապետին (Գրծ 5.34): Դարձած էր կծու, մոլեռանդ հրեայ մը, փաստելու համար կրօնքի հանդէպ իր ունեցած նախանձախնդրութիւնը եւ հաւատարմութիւնը՝ սկսած էր ձեռքալալել բազմաթիւ անմեղ քրիստոնէաներ:

Սօղոս երբ Դամասկոս կ'երթար քրիստոնէաները հալածելու, ճամբու ընթացքին յանկարծ զօրաւոր լոյս մը կը փայլատակէ եւ զինք գետին կը ձգէ, ապա ձայն մը կը լսուի որ կ'ըսէ. «Ես եմ այն Յիսուսը, որ դուն կը հալածես: Հիմա ե՛լ, ոտքի՛ կանգնէ, որովհետեւ քեզի երեւցայ՝ որպէսզի քեզ ինծի օգնական դարձնեմ: Քեզ պիտի ազատեմ այս ժողովուրդին ձեռքէն, ինչպէս նաեւ հեթանոսներէն, որոնց մէջ պիտի դրկեմ, որպէսզի անոնց աչքերը բանաս, զանոնք խաւարէն դէպի լոյս եւ Սատանային իշխանութենէն դէպի Աստուած դարձնես» (Գրծ 26.16-18):

Այս դէպքէն ետք, Սօղոս կը դառնայ Քրիստոսի 13-րդ Առաքեալը, քրիստոնէական հաւատքի ախոյեաններէն եւ եկեղեցւոյ պանծալի դէմքերէն:

Իր կոչումը երկինքէն ստացած Ս.Պօղոս առաքեալ կը քարոզէ աւելի քան վաթսուն եւ հինգ քաղաքներու մէջ: Պօղոս Առաքեալ իր կեանքի ընթացքին, աննպաստ պայմաններու մէջ աւետարանը կը քարոզէ՝ փոքր Ասիոյ եւ եւրոպական ցամաքամասերու վրայ:

Հազարաւոր հոգիներ կը փրկուին, եկեղեցիներ կը հիմնուին, եկեղեցականներ կը ձեռնադրուին եւ իր կողմէ 14 առաքելական նամակներ կը գրուին, այս բոլորը Աստուծոյ զօրութեամբ եւ շնորհիւ՝ կը պարտինք Պօղոս Առաքեալին:

Ան որպէս քրիստոնէութեան տարածիչ զանազան չարչարանքներու ենթարկուելէ ետք հոռոմայեցի ըլլալուն համար խաչի անարգ մահուան չի դատապարտուիր, այլ՝ սուրով կը զլիսատուի Հռոմի մէջ:

ՈՒՍԱՌՈՐԻՉ

Ս. ՅԱԿՈԲ ՄԾԲՆԱՅԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

Ս. Յակոբ Մծբնացին ծնած է Մծբին քաղաքին մէջ: Հայկական աղբիւրներու համաձայն, ան եղած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի հօրաքրոջը՝ Խոսրովուհիի որդին:

Մանկութիւնը անցուցած է Կեսարիոյ մէջ և իր երիտասարդութեան առաջին տարիները նուիրած է ուսման: Հոգևորականի կրթութիւնը ստացած է Կեսարիոյ մէջ՝ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի հետ միասին, այնուհետև, 330-ին, Անտիոքի Մելիտոս Հայրապետին կողմէ եպիսկոպոս ձեռնադրուած է՝ Մծբինի աթոռին համար:

Ան եղած է հմուտ կրօնապետ և իր անուան վերագրուած են շատ մը վարդապետական-ուսուցողական գրութիւններ, ճառեր, բարոյախօսականներ, որոնք հայերէնի թարգմանուած են Ե. դարուն:

Ս. Յակոբ ըլլալով հոետոր, քաջ քարոզիչ, ճգնող և միաժամանակ հրաշագործ Հայրապետ մը՝ մասնակցած է Նիկիոյ Տիեզերական Ա. ժողովին և մեծ համբաւ ունեցած:

Ըստ հրաշապատում աւանդութեան մը, ան երեք անգամ փորձած է բարձրանալ Արարատի գագաթը՝ Նոյեան Տապանէն մասունք մը ապահովելու համար, սակայն վերելքին նուաճումը անկարելի ըլլալով, աստուածային միջամտութեամբ հրեշտակ մը անոր յանձնած է մասունքը, որ մինչև այսօր իբրև սրբութիւն կը պահուի Ս. Էջմիածնի գանձատան մէջ:

Աւելին, Ս. Յակոբ Մծբնացի Հայրապետ շատ մը հրաշքներ կատարած է, որոնք մեզի հասած են աւանդաբար, և այդ պատճառով, իր ողջութեան իսկ կոչուած է Հրաշագործ Հայրապետ:

Վախճանած է 338ին:

ՄԱՆԿԱԳԱՏԱՆԵԿԱՆ

ԺԱՅՌԻ ՎՐԱՅ ՇԻՆԵԼ ՏՈՒՆԸ

Յիսուս երկու տուն շինողներուն պատմութիւնը պատմեց ժողովուրդին, և նշեց, որ անոնցմէ մէկը իր տունը շինեց **ժայռի վրայ**, իսկ միւսը՝ **աւազի**: Երբ փոթորիկ ելաւ, **աւազի վրայ** շինուած տունը փլաւ....:

Կարդա՛ Պուկասի աւերարանին 6-րդ գլխու 46-49րդ համարները:
Պարկերները բաղդաբելով կրնան 10 Կարբերութիւններ գտնել:

Ազգային Առաջնորդարան
Armenian Prelacy of Canada
Prelature Armenienne du Canada

514-856-1200

prelacy@armenianprelacy.ca

www.armenianprelacy.ca

Խմբագիր՝ Քրիստափոր Միքայէլեան

3401 Olivar Asselin
Montreal, Quebec H4J 1L5

ARF leaders in Moscow on working visit

MOSCOW—Armenian Revolutionary Federation Bureau president Armen Rustamyan and chairman of the ARF Supreme Council of Armenia Ishkhan Saghatelyan are on a working visit to Moscow over the last weekend of November, where they met with political figures.

The ARF leaders had official meeting with various factions represented in the Russian Duma, especially the vice-chair of the Duma Commission of CIS relations Konstantin Zatulin, who invited them to Moscow.

They also met with Armenian community organizational representatives among them Armenian student and youth organizations working in Russia.

In an interview with Yerkir Media’s Moscow correspondent, Rustamyan said that he and Saghatelian discussed the current situation in Armenia, including the political crisis and issues that may come as a result of the instability

Rustamyan emphasized the importance of Artsakh’s future

status, saying that currently the threat of complete depopulation of Armenians from Artsakh if its status is determined to be within Azerbaijan and it becomes an enclave, losing is link to Armenia.

Rustamyan also said that there seems to be a false perspective among their Russian colleagues that the opposition efforts in Armenia are aimed at nullifying the November 9 agreement between Armenia, Azerbaijan and Russia.

“We understand that nullifying the agreement at this juncture means the resumption of war, which given the current circumstances in Armenia, is fraught with negative consequence,” said Rustamyan.

“We must continue assessing the agreement and work toward clarifying those issues that have been ignored by Armenia’s current leadership, which are having dangerous repercussions today, for example in the Lachin corridor, as well as along the entire eastern border of Armenia,” explained Rustamyan.

President Sarkissian reiterates call for snap elections

YEREVAN—President Armen Sarkissian has reiterated calls for the Armenian government’s resignation and fresh parliamentary elections made following a Russian-brokered ceasefire that stopped the war in Nagorno-Karabagh on November 10.

In an interview with Armenian Public Television aired on November 25, Sarkissian insisted that this is a necessary condition for addressing what he called a “deep crisis” in Armenia.

“There must be pre-term elections,” he said. “The [last general] elections were held two years ago. The current authorities won a [popular] mandate for the National Assembly and the government two years ago. Armenia that existed two years ago is different from today’s Armenia.”

The country should now be run by an interim and politically neutral government that would hold the snap elections within a year, he said.

Sarkissian first called for such polls on November 16 amid opposition protests against terms of the Armenian-Azerbaijani ceasefire agreement that locked in Azerbaijan’s significant territorial gains made during the six-week war.

Armenian opposition groups blame Prime Minister Nikol Pashinyan for the military defeat and say he must resign.

Pashinyan has dismissed the opposition demands and given no indications so far that he is ready for snap polls. He has promised instead to reshuffle his cabinet to “establish stability” in the country in the

coming months.

The embattled premier stated on Nov. 25 that the opposition drive to force him to step down is not backed by most Armenians. His political allies argued earlier that only a few thousand people have attended anti-government rallies held in Yerevan.

“The existing crisis is not determined by the number of people [protesting] in the streets,” Sarkissian said in an apparent response to such arguments. “I believe that we have a really deep crisis in Armenia and a simple analysis will help us understand why there are no 100,000 or 200,000 people in the streets.”

The president, who has largely ceremonial powers, flatly denied some government backers’ claims that he wants to become prime minister. But he did indicate his desire to have a stronger influence on government policies and political processes.

“I am able to use only 5 or 10 percent of my potential for my country due to constitutional constraints or my partners not being open to cooperation... I believe I can do much more in international relations and the investment-related, cultural and diplomatic areas but am doing very little,” he complained.

Sarkissian went on to reveal that he has dawn up a policy “roadmap” for the would-be interim government. He said it contains a set of urgent government actions which he believes are vital for Armenia in the current circumstances. “These are concrete tasks for concrete spheres,” he added without elaborating.

(RFE/RL)

French Senate recognizes Artsakh

PARIS — The French Senate on November 25 recognized the independence of the Republic of Artsakh with a vote of 305 to 1, following an almost two-hour debate on the floor of the upper house of the French Parliament. The measure urges the French government to follow suit.

The resolution also condemns the Azerbaijani-Turkish military aggression against Artsakh on September 27, with the participation of terrorist mercenaries, and calls on the French authorities to take all possible measures to ensure the restoration of borders defined by the 1994 ceasefire, which, in fact, were determined by the trilateral ceasefire agreement signed by Artsakh Republic, Armenia and Azerbaijan.

“This is a historic vote for international efforts for the recognition of Artsakh,” said Jules Boyadjian the chairman of the CDCA (Comité de défense de la Cause arménienne, — ANC of France).

“Thanks to the Senate, France has regained part of its honor, which has been squandered for the past six weeks because of its criminal neutrality. The government, more isolated than ever, must listen to the nation’s representatives, put an end to empty speeches, pull itself together and take the leadership in the fight for the recognition of Artsakh—the only guarantee for lasting peace in Nagorno-Karabagh,” added Boyadjian.

One by one, 12 senators made powerful statements ahead of the vote, all calling attention of the gruesome human rights violations

and war crimes committed by Azerbaijan. They also highlighted the role of Turkey in not only supporting Baku on the military front, but also sponsoring jihadists to fight alongside Azerbaijani forces.

The senators were clear in pointing out that the Karabagh conflict is not a territorial one, but rather one was a matter of survival for the Armenians.

The senators also warned of the threat to millennia-old Armenian heritage under the an Azerbaijani rule and urged that France engage with international organizations, as well as UNESCO, to ensure that the cultural monuments and churches are protected from extinction.

They warned that Turkish President Recep Tayyip Erdogan is eyeing the recreation of the Ottoman Empire and advancing Turkish nationalism and expansionism, which they said poses a threat for Europe and the region.

All speakers said that France has the unequivocal moral and universal responsibility to recognize Artsakh and urged the French government to reflect the sense of the legislature and follow suit.

Representing the government, Jean-Baptiste Lemoyne, France’s state minister for Europe and Foreign Affairs, cautioned the senators about the ramifications of France’s recognition of Artsakh, saying that France, a co-chairing country of the OSCE Minsk Group, could lose its objectivity in the ongoing negotiations process. He also cited the fact that Armenia has not recognized Artsakh.

Decentralization of the State must emerge from these ashes

BY MANOUG ALEMIAN^{*)}

While calls for the resignation of the present administration continue, a more fundamental issue comes to mind for the future of the Republic of Armenia and Artsakh. As it stands, the current legal and governance framework of Armenia is deeply flawed, drawn out of the first Artsakh war of 1991 and the USSR. The issue plaguing Armenia today is not individuals per se, but the system that allows them to exist and flourish. This isn’t a matter of a Ter Petrosyan, Kocharyan, Sarksyian, Pashinyan, or Tsarukyan, even, but it flows deeper in the flawed state that exists. Hence, we have currently an established framework that never coincided with Armenian history and culture, but was a plastered solution taken from the USSR method of governance and the urgency of war.

While the first Artsakh war in 1988 paved the way to state-making, the second Artsakh war of 2020 must pave the way the unravelling and remaking of said state. In 1988, the Armenian SSR was then faced with multiple crises, including but not limited to the Artsakh war, inexperienced politicians emerging and acting, a devastated economy, and a 70-year rule of bolshevism. From there, a ruling political class emerged as the privatization of industries and the centralization, even monopolization, of resources was required due to a war that had erupted and, mainly, as a general pattern that all the former USSR’s components followed. As a nation that emerged from war, Armenia established itself as a centralization nation state, the President and the central government controlling all and distributing to anyone as they saw fit. The overtly centralized presidential system monopoly and central-

ized control over all legal, governmental, administrative, and fiscal matters of the nation lead to an oligarchy forming around said political elite class. As a result, starting from 1994 and onwards, the change of governance in Armenia only occurred upon a resignation of a President, but not for the benefit of the opposition. There was only once instance, in 1998, that President Ter Petrosyan resigned due to the Artsakh matter. However, this resignation was not forced by a grass roots movement, but by a political mutiny from within that forced the then President to resign. It wasn’t until 2018 that a grass roots movement, the “Velvet” revolution was actually successful. I would even go as far to argue that this grass roots movement was enabled with the ARF proposed constitutional amendment of 2015, whereas Armenia’s flawed presidential system changed to a parliamentary system.

What we deduct from the second Artsakh war of 2020 is that the centralized and monopolized system of Armenia requires intensive revision. The current established framework has shown that the current level of centralization of the Armenian state cannot and will not be able to foster a functioning democratic state with the rule of law at its core. And the current war is proof that it cannot even perform the duties that the proponents of a strong central authority as a necessary condition for a strong military have always put forth. The foundation on which the modern Armenian state was born out of is a USSR method of governance. Said governance has proved to foster oligarchy and incredible favour for a political elite instead of the populace in general. What we saw from 2018 to 2020 was a persistent attempt

by the Prime Minister of Armenia to over-centralize power and concentrate all the political discourse around himself. The main example of his actions started with the attacks on the judiciary as an attempt to disrupt its neutrality. Whilst arguments have been made of the lack of neutrality of the judiciary in Armenia, mob rule disrupts any possible positive changes.

As a result, we saw the dangers of the concentration of powers in the hand of one man, no matter who they might be. The issue plaguing Armenia is not individuals, but its flawed legal and governance framework. The second Artsakh war of 2020 must herald changes that will reflect an Armenian nation state that’s reflective of its culture and history. Notwithstanding their standing as efficient, democratic, and transparent qualities, decentralization fits the needs of the Armenian nation state that must emerge from these ashes. If Armenian history teaches us regarding the most fitting governance framework for Armenians, decentralization stands out the most. Once we realize this is the most fitting system, then we can start reviewing the level of decentralization that befits Armenia, we can start reviewing different federations, such as Switzerland and Canada, and see how they can fit into an Armenian model that considers and respects Armenian history, culture, and its geopolitical needs.

We want to be productive about our criticisms? This is my suggestion. While this change may only be possible with the present Pashinyan administration’s resignation, this does not mean we cannot start the conversation.

^{*)} A lawyer by profession, Manoug

Alemian is the current chair of AYE-Canada

Central Executive

A Mari Usque Ad Mare

FORMER GENERAL OF THE CANADIAN MILITARY WILL BE LEADING ONTARIO'S COVID-19 VACCINE TASK FORCE

Ontario Premier Doug Ford held a press conference on November 23, 2020, during which he announced the new COVID-19 vaccine task force. This task force will be led by retired Canadian General Rick Hiller. Premier Ford said that the task for is made up of the “best and brightest minds,” and will be responsible for overseeing the distribution of vaccines in the province of Ontario, once it’s approved by Health Canada and shipped out by the federal government.

Ford mentions that once it’s time for the COVID-19 vaccine rollout, it will be the “largest logistical undertaking in a generation. Distributing this vaccine will be a massive logistical challenge. In fact, without the right planning, it risks being a logistical nightmare,” he said, adding: “We need military precision. We need the discipline that only a general can bring to this task. Now he (Gen. Rick Hiller) will bring that same leadership and that military precision to this new task.”

The premier reassured the people that the province of Ontario is currently working with the federal government to a clear road and a “path forward with Health Canada approvals. He said that “We are being told that by early 2021, the first doses will be available. When those doses are ready, we have to be ready as well. We will get vaccines to every part of this province when they are ready. We will get them to our seniors, our frontline workers, to every person who needs one in this province.”

ONTARIO LAUNCHES WORKPLACE EDUCATION AND ENFORCEMENT CAMPAIGNS

In a press conference the Ontario government announced the launch of a new educational and enforcement campaign, set to ensure that businesses across the province are taking the mandatory steps to help keep their employees, customers and the public safe. These new campaigns will be an additional avenue of support for the currents educational and enforcement efforts that the police, municipal by-law officers and public health inspectors are implementing. This is all to enforce the COVID-19 health and safety requirements to keep the public safe.

Ontario Premier Doug Ford said, “The vast majority of Ontario businesses are following the rules and protecting their workers and customers, and we thank them for doing their part. We’re deploying an army of inspectors to help support our businesses through education and feedback on their safety plans. For the bad actors who are intentionally breaking the rules, I’m providing a fair warning. We’ll find you and slap you with a big fine. It’s that simple.”

Monte McNaughton, the Minister of Labour, Training and Skills Development, said “We know that most businesses are doing all they can to operate safely and protect their workers and customers, but some still need support. I am confident in saying our government is there to help. These community safety campaigns will ensure all workplaces in Ontario have the resources and information they need to help stop the spread of COVID-19.”

“Ontario’s police and by-law officers are providing essential service on the frontlines of the COVID-19 pandemic. Our government will continue to provide law enforcement with the support and tools needed to promote public safety and prevent unsafe behaviour in our communities,” said Sylvia Jones, the Solicitor General of Ontario, in her closing remarks.

TORONTO IS LAUNCHING AN ENHANCED COVID-19 RESPONSE PROGRAM

On November 23, during the city of Toronto COVID-19 update, Mayor John Tory announced a new program that will be launching very soon on order to help curb the spread of the virus in Toronto’s hardest hit neighbourhoods.

“We can’t stop the spread of COVID-19 in some parts of our city while it rages like wildfire in other parts of the city and we owe it to the most vulnerable to make sure that extra measures are provided, extra supports are provided in their fight against COVID-19,” Tory said. “We have to fight this virus everywhere, and we have to stop it everywhere. We are ramping up our support plan to fix this, in partnership with 11 highly trusted community based partners. The city is immediately launching an urgent set of initiatives in targeted neighborhoods to increase supports and testing for residents in COVID-19 hot spots. This is an all hands on deck effort. Every part of the city government that we can mobilize is involved.”

Some of the measures in this new program will include broader sharing of public health information, improved access to COVID-19 testing, including increased support to those who test positive, and to their families in order to address testing hesitancy. Mayor Tory has stated that the data that has been collected over the past year shows that the virus has had a disproportionate impact on people who are Indigenous, Black or racialized, live on low income, live in multi-generational housing, or who experience challenges taking time from work when ill. He says that the city is working with all levels of government to continue to implement more support for those who are most vulnerable.

ISHKHAN GHAZARIAN

Serj Tankian, Kool-Aid and a Suicidal Revolution for the Armenian Nation

BY SARIG ARMENIAN(*)

Have you heard that System of A Down lead-singer Serj Tankian finally put his pom-poms down for Nikol Pashinyan and apologized for cheerleading this failed leader? That’s funny — neither have I.

I have nothing personal against Serj Tankian. He is a talented musician. And he seems to be a person with good intentions. However, he clearly lacks the ability to soundly judge a leader’s character and he fails to comprehend the complexities of international relations and the geopolitical challenges facing our collective Armenian nation. Let me tell you why.

With a mixture of Hollywood slick videos and infomercial-worthy appeals — Serj Tankian sold the Armenian nation on Prime Minister Nikol Pashinyan and his now-failed “revolution.”

Remember the Serj Tankian who passionately vouched for Pashinyan at a rally held in Republic Square in Yerevan in May of 2018? Remember the fawning and now very forgettable movie about Pashinyan promoted by Serj Tankian — so do I.

Remember how Serj Tankian – naively became a tool for covert Western powers seeking to effectively divide Armenia from Russia — so do I. Remember when Serj Tankian was quoted in Rolling Stone as saying “I don’t believe in war or ultimately borders,” when discussing Artsakh? Remember when Serj Tankian wrote a song this past April and dedicated its proceeds to Pashinyan’s spouse,

Anna Hakobyan’s, slush fund — popularly known as the My Step Foundation — so do I.

Remember the BBC interview Tankian gave in May of 2018 when he gushed over Nikol Pashinyan — the same BBC that could scarcely cover the war crimes in Artsakh — so do I.

In November 1978, a delusional cult leader named Jim Jones of the Peoples Temple successfully led 900 people to commit suicide in the jungles of Guyana. According to forensic reports, the mass suicide was achieved by lacing Kool-Aid with cyanide and to this day remains one of the largest mass murder events in history. The reason I highlight this tragedy is that prior to his and 900 of his followers deaths — Jim Jones described the event on an audio tape as a “revolutionary suicide.”

Looking back at Pashinyan’s rise, his entourage of inexperienced amateurs and incompetent western assets, his single-minded obedience to Western powers, his utter failure at international diplomacy, and his ultimately suicidal confrontation with Russia — it is clear that the revolution that was created for Pashinyan was a “revolutionary suicide” for the Armenian people.

Thousands of dead soldiers — an entire generation of 18, 19 and 20 year olds — are the victims of Pashinyan’s “revolutionary suicide.”

Tens of thousands of refugees from hundreds of villages across Artsakh — are the vic-

tims of Pashinyan’s “revolutionary suicide.”

The martyrs of the first Artsakh war — Monte Melkonian, Shahan Meghryan, Tatul Krpeyan and so many more — they too are now victims of Pashinyan’s “revolutionary suicide.”

One significant difference between Jim Jones in 1978 and Nikol Pashinyan in 2020 is that Jim Jones actually drank his own Kool-Aid. Yet today, we still have a faltering, weak and failing Nikol Pashinyan (bolstered by misguided celebrities like Serj Tankian), serving as the Prime Minister of the Republic of Armenia.

As we watch Nikol Pashinyan and his My Step coalition shirk their constitutional responsibilities and drive the Armenian nation to the brink of annihilation, let us thank Serj Tankian (along with the rest of Pashinyan’s roster of celebrity cult followers). Let us thank Serj Tankian — who today is sitting comfortably in his home in Malibu or New Zealand — while the heroic villagers of Artsakh suffer the consequences of the “revolutionary suicide” he proudly championed for the last two and a half years. Let us thank Serj Tankian for leading calls for unity (as early as November 9th hours before the capitulation announcement) to silence and lull our great nation into drinking the suicidal Kool-aid during this time of national crisis.

*) Sarig Armenian is an attorney and life-long political activist currently based in Los Angeles, California. She has served in both the legislative and judicial branches of the United States government.

Ascenseur Elevator Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

ANI BAKERY LTD

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապալադեան

Ուր կը գտնէք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջին համաձայն՝ միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց, պանիրով հաց եւ մենեիշ: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով:

Address: 25 Howden Road, Unit #2, Scarborough, Ontario M1R 3C3 | Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, կիրակի մինչև կեսօր, Լաք՝ ժամը 2:00 (Երկուշաբթի փակ)

Փորձեցէք եւ գոհ պիտի մնաք

IT'S TIME TO TOYOTA

The all-new 2020 RAV4

STARTING AT

\$30,429*

The all-new 2020 COROLLA

STARTING AT

\$21,159*

TOYOTA

CONTACT TOYOTA GABRIEL ST-LAURENT TO BOOK A TEST DRIVE WITH OUR ENHANCED SAFETY PROTOCOL.

TOYOTA GABRIEL ST-LAURENT

Sam Karadanaian, Product Consultant
Tel.: 514 748-7777, ext.: 3810
skaradanaian@toyotagabriel.com

Դիմեցէք Սեմ Քարադանայեանին լուազոյն սպասարկութեան համար

3333, ch. de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, QC H4N 3C2

514 748-7777
toyotagabrielstlaurent.com

< OPEN SATURDAYS >

TOYOTA GABRIEL ST-LAURENT

On continue de bien se protéger!

Toussez dans
votre coude

Lavez
vos mains

Gardez vos
distances

Couvrez
votre visage

Obligatoire pour les
personnes âgées de 10 ans
et plus dans les **transports
en commun** et la plupart
des **lieux publics fermés
et partiellement couverts**.

[Québec.ca/coronavirus](https://quebec.ca/coronavirus)

☎ 1 877 644-4545

Votre
gouvernement

Québec

CASSANDRA I.D.A. PHARMACY

ARMENIAN MEDICAL CENTRE
& PHARMACY

PHARMACISTS

SARKIS BALIAN, BScPhm, RPh
MARAL BALIAN, PharmD, RPh
VARTAN BALIAN, PharmD, RPh

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ՝
ՊԱԼԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻԶ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ՝
ՍԱՐԱԼ ՊԱԼԵԱՆ
ՎԱՐԴԱՆ ՊԱԼԵԱՆ

- Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:
- Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար
- Շաքարախտի քննութիւն
- Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն
- Տարեցներու 10% զեղչ
- Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները
- Walk-In Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը:

Walk-in Clinic onsite: (416) 331-9111

հասցէ՝ 2040 Victoria Park Ave. (Victoria Park & Cassandra)
Toronto, Ontario M1R 1V2 Tel: (416) 449-2040 Fax: (416) 449-2048

**Pharmacie
Levon Benohanian et
Mher Koubelian Inc.**
Pharmaciens-propriétaires

3915, Boulevard Samson
Laval, QC H7W 2G1

T 450 688-4111
F 450 681-5525
proximlaval@gmail.com

Lun. au vend. : 8h30 à 21h
Sam. et dim. : 9h à 17h
Infirmière (jeudi) : 8h30 à 15h

Անվճար սպասարկութիւն մինչեւ ձեր տունը.
Շաբաթական դեղատուփիկի պատրաստութիւն.
Ազատ փոխադրում ձեր դեղացանկի (dossier)
այլ դեղարանէ. Դեղերու պատուաստում
(vaccination) հիւանդապստի կողմէ.

Բուժական հետեւում՝
արեան բարակութեան (INR), շնչերակային
ճնշման (tension artérielle), արեան շաքարի
(glycémie capillaire), արեան մաղձաճարպի
(cholesterol), եւն.

Il n'y a pas d'âge
pour être heureux !

RÉSIDENCE POUR ÂÎNÉS AUTONOMES
ET SEMI-AUTONOMES

Appartements 1 1/2 à 4 1/2
avec ou sans repas

Պատարագ տեղի կ'ունենայ
մեր հանգստեան տունէն ներս

Nous vous aidons dans les procédures de résiliation.
Chez nous vous seriez en sécurité.

1 1/2 à 4 1/2

RÉSIDENCE ÉQUIPEE AVEC SERVICES
DE QUALITÉ À PRIX ABORDABLES

12300, boul. Laurentien (angle boul. Gouin) Montréal Qc H4K 2Z8

514 335-1881 - info@manoirgouin.com

Visitez notre site web pour connaître nos promotions

www.manoirgouin.com

Suivez-nous sur Facebook

Hypothèque et achat

Գրաւական և կալուածային առուծախ

- Rencontre à votre domicile
- Présente à toutes les étapes
- Service professionnel rapide et efficace
- Bureau établi avec plusieurs employés

Օրինական խորհուրդի
համար հեռաձայնեցեք:
Pour tout conseil légal, contactez-moi!

Առաջին խորհրդատուութիւնը անվճար:
Première consultation gratuite.

Գործնական սպասարկում հայերէնով,
անգլերէնով և ֆրանսերէնով:
Services en arménien, français et anglais.

Me Tamara Patakfalvi Tavitian, notaire
t.patakfalvi@etticnotaires.com

450 (NOTAIRE) 668-2473

1620, boul. de l'Ouest, bureau 101, Laval (Qc) H7S 2N4
4799, boul. Dagenais Ouest, bureau 205, Laval (Qc) H7R 1L7
2540, boul. Daniel-Johnson, bureau 212, Laval (Qc) H7T 2S3

23000 réfugiés sont retournés au Haut-Karabagh jusqu’au fin de novembre

1699 réfugiés sont rentrés en Artsakh à bord du dernier convoi escorté par les soldats de la paix russes d’Erevan à Stepanakert le 29 novembre, a annoncé le minis-

tère russe de la Défense.

Jusqu’à présent, les soldats de la paix russes ont ramené plus de 23 000 personnes en Artsakh.

(Armenews)

Sur la nouvelle frontière, soldats arméniens et azerbaïdjanais se surveillent à nouveau

BERDASHEN — Zhorik Gri-goryan a failli perdre ses sept hectares de grenadiers. A Ber-dashen, dans l’est du Nagorny Karabagh, la ligne de cessez-le-feu entre forces azerbaïd-janaïses et arméniennes s’est figée à 50 mètres du champ de l’agriculteur. Ici, dans le district de Martouni, les troupes armé-niennes ont dû reculer de près de cinq kilomètres face à l’avan-cée de celles de Bakou. Jusqu’à l’accord de fin des hostilités signé le 9 novembre, sous patro-nage russe, après six semaines de guerre.

Au bout du champ de gre-nadiers passe la route qui relie Martouni à Aghdam, au nord, dont le district a été rétrocédé à l’Azerbaïdjan. Seuls des mili-taires et quelques agriculteurs locaux l’empruntent.

A 50 mètres en retrait de la route, le drapeau azerbaïdjanais flotte sur un poteau électrique au pied duquel est installé un poste de garde sommaire : une tente et quelques pneus empilés en guise de protection pour une poignée de soldats qui veillent. Au-delà, une plaine vide s’étend à perte de vue. En face, une quinzaine de militaires armé-niens ont aussi établi un cam-pement tout aussi simple.

Chacun surveille l’autre, sans tension apparente.

«Nos soldats sont ici, sur cette position. Et là ce sont les Azerbaïdjanais», montre Mishik Grigoryan, 45 ans, l’officier qui commande le poste. «Il n’y a aucun problème, nous n’avons aucun problème (avec les Azer-baïdjanais). Nous sommes prêts à défendre notre terre», assure-t-il. A 200 mètres de là sur la bande d’asphalte, des soldats de la paix russes tiennent un barrage filtrant avec barrières. Leur base est plus conséquente et flanquée de blindés.

La nouvelle frontière est marquée par des piquets en bois d’un mètre de haut, le bout peint en blanc et rouge, plantés tous les vingt mètres environ. Dans le champ de grenadiers la récolte bat son plein, sous l’œil de Zhorik Grigoryan, 73 ans. Une douzaine d’hommes du village remplissent des gros sacs de fruits qui sont envoyés à Erevan, la capitale de l’Arménie, pour y faire du vin ou du jus.

«Il n’y a pas de crainte à

avoir. Les soldats (arméniens) sont positionnés sur la ligne (de cessez-le-feu), les troupes russes sont présentes, nous ne craignons rien», juge l’agricul-teur, qui se dit toutefois inquiet pour l’avenir».

«INQUIET POUR L’AVENIR»

Ses trois petits enfants étaient à l’armée quand la guerre a éclaté. L’un est mort, un autre a été blessé et est hos-pitalisé à Erevan, le dernier est toujours en service.

«Je ne suis pas satisfait de l’issue de la guerre, parce que nous avons perdu tellement de soldats et de territoires», dit le septuagénaire avec amertume.

Un peu plus au sud, près de la route, un autre petit campe-ment regroupe une douzaine de jeunes soldats arméniens. Ils assurent le guet derrière un long remblais de terre de plus de deux mètres de haut, face à l’Azerbaïdjan. Ils ont entre 18 ans et une vingtaine d’années. Ici, pas de gradés.

Minas, né à Erevan, avait mi-gré en Crimée, péninsule ukrai-nienne annexée par la Russie en 2014. Il est revenu pour com-battre, dès le début de la guerre. Depuis, il n’a pas quitté l’uni-forme, comme ses camarades. Interrogé sur la fin des hostilités, il dit «regretter». «Mais c’était difficile, nous n’avions pas les moyens de nous battre».

Il raconte les drones armés qui ont beaucoup frappé leurs positions. Il cite aussi un ami qui combattait sur le front sud, à Djebraïl. «Les premiers jours, ils ont vu déferler en face d’eux des dizaines de chars et plein d’hommes. Ils ont été submergés, c’était impossible de résister».

Beaucoup de leurs cama-rades sont morts. Eux sont encore là, pour 35.000 drams (environ 60 euros) par mois. Aujourd’hui, ils voudraient simplement «dormir tranquil-lement» et savoir quand ils pourront revoir leurs proches. Minas doit se marier, mais il ne sait pas quand il pourra.

Vers midi, un taxi déboule au campement. Les jeunes soldats en sortent des sacs de nourriture fraîche. «Au-jourd’hui nous fêtons la nais-sance de l’enfant de l’un de nous», expliquent-ils.

(AFP—Emmanuel PEUCHOT)

La majorité du Parlement bloque la proposition de l’opposition de lever la loi martiale

EREVAN—L’Assemblée nationale a rejeté le 26 novembre une proposition de l’opposition visant à lever la loi martiale qui a été décl-a-rée en Arménie suite au déclenchement de la guerre du Haut-Karabagh le 27 septembre.

La loi martiale avait permis au gouverne-ment arménien d’appeler à une mobilisation nationale des réservistes de l’armée et de res-treindre certaines libertés civiles, notamment la liberté de réunion et de parole.

Les deux partis d’opposition représentés au Parlement arménien affirment que ces res-trictions ne sont plus nécessaires après le ces-sez-le-feu négocié par la Russie qui a mis fin à la guerre sanglante le 10 novembre.

«Ces restrictions s’appliquent aux fonde-ments de la démocratie ... Elles ont également des conséquences économiques négatives», a déclaré Gevorg Gorgisian du Parti de l’Armé-nie brillante (LHK).

Le gouvernement arménien et la majorité progouvernementale du Parlement se sont prononcés contre ce projet de loi de l’opposi-tion présenté par Gorgisian. Ils ont déclaré que la loi martiale est toujours nécessaire pour le redéploiement en cours des unités de l’armée arménienne le long de la frontière de l’Armé-nie avec quatre districts à l’ouest du Karabagh remis à l’Azerbaïdjan suite à la guerre et à l’ac-cord de trêve.

«Nous parlons de la sécurité du pays et de la protection de ses frontières. L’introduction et la levée de la loi martiale ne peut pas être une fin en soi», a déclaré Aren Mkrtchian du bloc Mon Pas au pouvoir.

Mkrtchian et le secrétaire général du ministère de la défense arménien, Artur Sar-gsian, ont indiqué que le ministère a rédigé un projet de loi lui permettant de recruter des réservistes de l’armée sans loi martiale. Une levée de la loi martiale avant la promulgation

de ce projet de loi «créerait des problèmes pour les questions de défense et de sécurité», a déclaré M. Sargsian aux députés.

Le débat au Parlement a été entaché par d’âpres altercations entre les députés pro-gouvernementaux et ceux de l’opposition. Le vice-président Alen Simonian, qui a présidé la session, a dû inviter les gardes de sécurité à pénétrer dans l’enceinte du Parlement pour prévenir des violences.

La proposition de l’opposition a été soute-nue par 36 membres seulement du parlement de 132 sièges. Cinquante-six autres députés ont voté contre.

Le LHK et le deuxième parti d’opposition parlementaire, Arménie prospère (BHK), ont de nouveau affirmé que les autorités maintie-naient la loi martiale pour étouffer les protes-tations de rue contre l’accord de trêve qui a scellé l’obtention de gains territoriaux consi-dérables pour l’Azerbaïdjan.

Arménie Prospère fait partie des 16 groupes d’opposition qui ont organisé une série de rassemblements anti-gouvernemen-taux à Erevan depuis le 10 novembre. Les auto-rités affirment que ces rassemblements sont illégaux en raison de la loi martiale. Elles ont brièvement détenu des dizaines de dirigeants et de militants de l’opposition.

Naira Zohrabian, une parlementaire de haut rang d’Arménie Prospère, a déclaré que les autorités étaient également réticentes à lever la loi martiale en raison du fait qu’elle empêcherait l’opposition de soumettre une motion de censure contre le Premier ministre Nikol Pashinian et son gouvernement.

«Nikol Pashinian est maintenant une chose du passé», a déclaré Naïra Zohrabian. «Nikol Pashinian est maintenant un fantôme qui s’accroche désespérément au pouvoir».

(RFE/RL)

Plus de 600 corps ont été retirés de la zone du conflit

Plus de 600 corps ont été re-tirés de la zone du conflit, a écrit Arayik Harutyunyan, président de la République d’Artsakh sur sa page Facebook le 30 novembre.

Harutyunyan a rencontré les proches des militaires dis-parus et capturés.

«Aujourd’hui, j’ai eu une réu-nion régulière avec un groupe de parents de militaires disparus

et capturés, à laquelle ont par-ticipé le commandant de la mis-sion russe de maintien de la paix en Artsakh Rustam Muradov et le directeur du service d’urgence de l’État d’Artsakh Karen Sargsyan.

Présentant le travail huma-nitaire en cours, j’ai noté qu’en raison de l’étroite coopération du Service des situations d’ur-gence, du bureau d’Artsakh du

Comité international de la Croix-Rouge et des soldats de la paix russes, plus de 600 corps ont été retirés de la zone du conflit.

Ces jours-ci, tous les efforts sont déployés au plus haut niveau de l’État pour découvrir dans les plus brefs délais le sort de tous nos compatriotes disparus», a écrit Arayik Harutyunyan.

(Armenews)

Le chaos et le secret en Azerbaïdjan alors que les familles recherchent des nouvelles des soldats disparus

BAKOU—Deux semaines après une trêve négociée par Moscou et alors que les rapatriés et les évacués affluaient toujours vers et depuis le Haut-Karabagh — au centre d’un conflit brus-quement «dégelé» il y a deux mois - les familles angoissées des soldats azerbaïdjanais disparus se bousculent pour obtenir des nouvelles de leurs proches.

«La hotline [du ministère de la Défense] m’a dit qu’il ne faisait pas partie des blessés», a déclaré le 18 novembre un cou-sin de Yahya Abdinov, un soldat de 21 ans de la ville de Shirvan, dans l’est de l’Azerbaïdjan.

«Tout le monde dit des choses différentes», a déclaré le cousin, Saday Tagiyev, au service azerbaïdjanais de RFE/RL. «Une personne dit qu’il est vivant et qu’il fait son service, une autre dit qu’il est quelque part où il n’y a pas de réseau [de télépho-nie mobile], donc il ne peut pas passer un appel. Nous sommes perdus. Nous ne pouvons pas ob-tenir d’informations précises». Cette semaine, la famille

n’avait toujours aucune idée de ce qui était arrivé à Abdinov ou s’il était même vivant.

Alors que de nouvelles tombes sont creusées et rem-plies, et que des cercueils sont déposés dans les «allées des mar-tyrs» à Bakou et dans d’autres villes alors que les corps sont renvoyés des champs de bataille dans et autour du Haut-Kara-bagh, on estime que des milliers d’Azerbaïdjanais sont morts.

Mais personne en dehors des couloirs du pouvoir de cette nation du Caucase stratégique-ment située et enfermée dans un «conflit gelé» avec l’Arménie voisine depuis des décennies ne le sait avec certitude.

«NOUS N’AVONS PAS DE PROTESTATIONS»

Le gouvernement déjà se-cret du président autoritaire azerbaïdjanais Ilham Aliyev reste silencieux sur les chiffres globaux des victimes après six semaines d’intenses combats après le lancement d’une offen-sive le 27 septembre.

Les responsables refusent également de répondre aux questions des journalistes sur des cas spécifiques.

Les parents et les cousins affluent donc régulièrement des listes de blessés accrochées de-vant les hôpitaux de la capitale, Bakou. Plusieurs comptes sug-gèrent que les hotlines du mi-nistère de la Défense prennent principalement des informa-tions et incitent à la patience.

Le problème existe à un moindre degré en Arménie, où les autorités ont signalé plus de 2 400 morts à la guerre et des centaines d’autres disparus ou encore à identifier.

Dans la capitale, Erevan, il y a des scènes montrant des foules d’Arméniens en colère à l’exté-rieur des bâtiments officiels.

Là, des membres de la fa-mille désespérés ont exigé des réponses d’un gouvernement en état de siège politique depuis que les armes sont devenues si-lencieuses, l’Azerbaïdjan ayant

Un peuple martyr

CHRISTIAN RIOUX

Cela se passait sur la petite place Aznavour il y a deux ans presque jour pour jour. La population d’Erevan était réunie pour suivre en direct sur un écran géant l’hommage national rendu par le président Emmanuel Macron à l’auteur de *La bohème* mort à 94 ans. Tout le pays était accroché aux images de ce cercueil qui, à 4000 kilomètres de là, traversait la cour des Invalides. Hasard de l’histoire, ce jour-là, les 54 pays membres de l’Organisation internationale de la francophonie étaient réunis à Erevan.

Il faut savoir ce que cela signifie que de parler français en Arménie. Tout à coup, les yeux des passants s’éclairent. Ils vous arrêtent dans la rue et vous sourient comme si vous ameniez le soleil. Les Québécois qui s’imaginent parfois seuls au monde à parler français devraient tous aller faire un stage dans la capitale arménienne. Ils en reviendraient convaincus que leur langue est l’une des quelques rares langues internationales du XXI siècle et qu’elle vaut bien qu’on la défende par tous les moyens possibles.

Mais, où sont passés la Francophonie et le reste du monde aujourd’hui que la petite Arménie se fait littéralement dépecer par les nouveaux empires ?

Car c’est bien de cela qu’il s’agit. Après six semaines d’affrontement, le 9 novembre dernier, l’Artsakh, peuplé d’arméniens et situé dans le Haut-Karabagh est tombé aux mains des Azéris turcophones d’Azerbaïdjan. Située à 300 km d’Erevan, cette région abritant 150 000 Arméniens s’était autoproclamée indépendante en 1991, en même temps que la petite République d’Arménie retrouvait son indépendance avec la dissolution de l’URSS. Même si l’indépendance de cette région autonome d’Azerbaïdjan n’avait été reconnue par personne, un cessez-le-feu intervenu en 1994 sous l’autorité des Russes avait figé le rapport de force. L’espoir d’une réunification avec la mère patrie était toujours vivace.

À la fin septembre, les troupes de l’Azerbaïdjan soutenues par la Turquie ont profité de la pandémie pour mettre la main sur sept districts de cette enclave chrétienne offerte en 1923 par Staline en pâture à la république socialiste et pétrolière de Bakou. L’ironie est tragique de voir le peuple martyr de ces terres ingrates et montagneuses à nouveau contraint à l’exode.

Pas de pitié pour les petites nations ! Après les kurdes l’an dernier, les arméniens passeront peut être à l’histoire comme les premières victimes du retour sur la scène internationale en ce début du XXI siècle des empires d’avant-hier.

Comment ne pas voir en effet dans ces événements le triomphe de Recep Tayyip Erdoğan qui rêve de reconstituer le vieil Empire ottoman ? C’est le transfert de ses mercenaires djihadistes de Syrie vers le Haut-Karabagh et la mise à disposition de ses drones qui ont assuré la victoire de l’Azerbaïdjan.

Comment ne pas y voir non plus la revanche d’un disciple des Frères musulmans sur les héritiers de ce qui fut après tout le premier royaume chrétien du monde (dès le IV siècle) ? On parle aujourd’hui d’un arc turcophone autrefois appelé califat, allant du Bosphore à la Mongolie. La conversion en mosquée de l’ancienne cathédrale Sainte-Sophie à Istanbul en juillet dernier aura été le symbole par excellence de cette nouvelle volonté impériale. En arrière-plan de ces affrontements se dessine une guerre de religion qui ne dit pas son nom. Un rapport publié l’an dernier aux États-Unis avait établi que, de 1997 à 2006, 89 églises médiévales, 5840 stèles sculptées d’une croix et 22 000 pierres tombales avaient été détruites dans les régions arméniennes sous contrôle azéri.

Pourquoi cette obsession contre la petite Arménie ? Peut-être aussi parce que ces rescapés du premier génocide du XX siècle — que la langue turque désigne comme les «restes de l’épée» — rappellent à Erdoğan le crime fondateur jamais reconnu sur lequel s’est fondée la Turquie moderne.

L’autre *imperator* conforté par ce nouveau drame arménien se nomme Vladimir Poutine. Les russes n’ont eu qu’à laisser faire avant d’empêcher le carnage final. L’occasion était belle de punir le président arménien, Nikol Pachinian, pour ses velléités d’indépendance à l’égard de Moscou. Avec une force de maintien de la paix de 2000 hommes sur la frontière, Vladimir Poutine s’érige en maître incontesté de la région.

Au moment où les vieux empires se remettent en marche, l’Europe sécularisée, elle, n’a pas bronché. Seule la France a protesté, mais sans plus. Il faut dire que la chancelière Angela Merkel craint comme la peste le nouveau sultan Erdogan. Non seulement il peut lâcher à tout moment des milliers de «migrants» vers l’Europe, mais l’Allemagne est aussi tenue en otage par les trois millions de Turcs qu’elle abrite en son sein. Ceux-là mêmes à qui Erdogan a toujours dit que l’assimilation était «un crime contre l’humanité».

Cela n’empêche pas l’Arménie millénaire de demeurer une inspiration pour toutes les petites nations qui, comme les Québécois, cherchent leur émancipation. N’empêche qu’on se dirait revenus un siècle plus tôt, au temps où les empires se découpaient le monde.

(Le Devoir, chronique, 27 novembre 2020)

Le spectre d’un génocide culturel plane sur le Caucase

MYRNA KARAMANOUKIAN

François-Philippe Champagne, a essayé de rectifier le tir par la suite, mais le mal était déjà fait.

Nombreux sont les reportages qui témoignent de l’utilisation par l’armée azérie d’armes chimiques à phosphore blanc. Le degré et l’état de brûlures, additionnés aux effets secondaires souvent mortels, ont permis à des médecins français d’avoir la certitude du recours à ces munitions. Selon le droit international, toute utilisation d’arme chimique est une violation et constitue un crime de guerre. L’Azerbaïdjan doit donc être condamné pour ces actions commises dans le Haut-Karabagh.

L’HISTOIRE SE RÉPÈTE

En 1915, les arméniens ont été victimes d’un génocide perpétré par l’Empire ottoman. Dans le but de réaliser leur rêve de panturquisme, les Ottomans avaient libéré des criminels et mobilisé des bachibouzouks pour massacrer les arméniens et les envoyer en exil vers le désert syrien. Le but ultime était l’extermination de cette première nation chrétienne et l’unification des peuples turcophones de la région.

En 2020, le même *modus operandi* se répète. Des djihadistes ont été recrutés par la Turquie en Syrie, du nombre approximatif de 2000, et envoyés en renfort dans le Haut-Karabagh. Un d’entre eux, capturé par les forces arméniennes, affirmait qu’on avait promis l’octroi à sa famille d’une somme mensuelle de 2000 \$US à la condition qu’il accomplisse sa mission. De plus, à cette somme s’ajoute un cachet de 100 \$US par tête d’arménien décapitée. Qu’a fait la communauté internationale alors qu’on marchandait la valeur d’êtres humains ? Absolument rien.

En signant cet accord, le

premier ministre arménien a aussi donné, malgré lui, le feu vert à la construction de nouvelles communications de transport reliant Nakhitchevan à l’Azerbaïdjan. Avec la mise en place de ce chemin, la Turquie aura un accès direct à la mer Caspienne, un rêve qu’elle caresse depuis les temps de l’Empire ottoman.

Les arméniens, étant un des peuples de l’Antiquité, possèdent une mine de monuments, de cathédrales et d’églises dans le Haut-Karabagh. Des siècles d’histoire pourront partir en poussière aux mains des Azéris. Déjà, des vidéos et des photos témoignent de leur destruction. C’est d’un barbarisme inimaginable!

Les yeux remplis de larmes et le cœur serré, j’assiste avec impuissance à l’exil des Arméniens d’Artsakh. De nouveau, des milliers de femmes, d’enfants, d’hommes et de vieillards prennent la route vers un avenir incertain. La signature de l’accord les oblige à recommencer leur vie ailleurs, loin de leur foyer ancestral. Comme durant les jours suivant le génocide des Arméniens, il va falloir qu’ils apprennent à transformer leur colère en une force positive qui leur permettra de survivre.

Et pourtant ! L’accord signé le 9 novembre dernier n’apportera pas la paix tant souhaitée dans cette région. Ce n’est que lorsqu’il y aura une vraie justice que ces peuples pourront y vivre en paix. Et cette dernière n’est possible qu’avec la reconnaissance au droit à l’autodétermination des Arméniens d’Artsakh. La communauté internationale a failli à sa responsabilité dans les années 1990 ; il est encore temps de rectifier les erreurs du passé et de prévenir une crise humanitaire.

(Le Devoir, libre-opinion,

24 novembre 2020)

CHAOS...

suite de la page **F1**

repris le contrôle d’environ les deux tiers du territoire azerbaïdjanais détenu depuis 1994 par les arméniens.

Mais dans les rues de Bakou, malgré des suggestions non officielles selon lesquelles au moins des centaines de soldats sont toujours portés disparus, il n’y a apparemment aucun signe public de colère.

«Nous n’avons pas de protestations contre le gouvernement à propos de cette question», a déclaré sans ambages un journaliste de Bakou.

L’HISTOIRE SE RÉPÈTE?

Aliyev a gardé un œil sur les médias dominés par l’État depuis qu’il a succédé à son père malade en 2003, et son administration a été accusée d’avoir régulièrement emprisonné ses détracteurs.

Il se classait déjà 168e sur 180 pays sur l’indice de la liberté de la presse de Reporters sans frontières (RSF) en début d’année.

Mais la loi martiale déclarée le 28 septembre a permis aux autorités d’imposer des limites encore plus strictes à ce que les gens peuvent dire ou rapporter sur le conflit.

«Le public azerbaïdjanais en

sera informé après l’achèvement de la phase active des opérations militaires», a déclaré Aliyev à la télévision russe à son apogée.

Cependant, les informations restent rares depuis le cessez-le-feu du 10 novembre qui a été largement considéré comme une victoire pour Bakou dans les combats les plus intenses de la région depuis la fin de la première guerre en 1994. [...]

ESPOIRS BRISÉS

Soulignant les défis actuels de récupérer les victimes sur le champ de bataille deux semaines après le cessez-le-feu, une mine terrestre a explosé alors qu’un contingent local et international recherchait les corps de soldats azerbaïdjanais et arméniens disparus près du district de Tartar au nord-est du Haut-Karabagh le 23 novembre.

L’explosion a tué un officier azerbaïdjanais et blessé quatre représentants de souche arménienne et un soldat de la paix russe.

C’est à peu près dans la même zone où un conscrit de 21 ans, Rovshan Ismayilov, a disparu lors d’une bataille nocturne autour d’Agdara (connue en arménien sous le nom de Mar-

takert) à la mi-octobre.

Des semaines après la fin des combats, à la mi-novembre, la famille d’Ismayilov à Bakou n’avait toujours rien entendu depuis la dernière conversation avec lui le 12 octobre. Son unité militaire a seulement confirmé qu’il avait été envoyé au front, selon un ami.

Sa tante, Khadija Ismayilova, l’une des journalistes d’investigation les plus connues d’Azerbaïdjan et ancienne employée de RFE/RL, était aussi impuissante que le reste de la famille.

Elle a passé un mois à essayer d’aider son frère à retrouver son fils. Ismayilova a diffusé une image des troupes dans la zone où ils soupçonnaient que Rovshan était déployé dans l’espoir de l’identifier parmi les jeunes hommes au casque vert. D’autres ont partagé des images et des informations fragmentaires suggérant que les corps d’autres personnes servant aux côtés d’Ismayilov avaient été retrouvés.

La confirmation de sa mort a eu lieu le 18 novembre.

Un jour plus tard, son corps a été enterré aux côtés d’autres victimes de la guerre de trois décennies entre l’Azerbaïdjan et l’Arménie dans l’allée des martyrs du cimetière de Bilacari, dans un quartier de Bakou.

(RFE / RL)

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Համաճեքո՞ւմ

Երբ խմբագիր ընկերոջս խոստացայ գրել այս նիւթին նուիրուելիք յօդուածս,— տարբեր էր հայաշխարհը:

Նպատակ ունէի կոչ ուղղել բոլոր այն հիւ՛ն ու սիրելի ընկերներուս, որոնցմէ չա– տերուն հետ նոյն «խրամատներուն» մէջ ուս–ուսի պայքարած էի, որոնց հետ նոյն սեղանին շուրջ աղ ու հաց կերած էի, երգա՛ծ, ուրախացած ու տխրած, որոնց հետ որ– քա՛ն քա՛ղցր յիշատակներ բաժնած էի տարիներու ընթացքին: Կոչ՝ վերադառնալու տուն. առ այդ ալ մտադրեր էի այս գրոյցին վերնագիրը գնել «Արի տո՛ւն, ընկե՛ր»:

Այդ կոչս հիմնուած պիտի ըլլար այն համոզումիս վրայ, թէ ազգի ազատագրու– թեան դատին իր կեանքի գնով ծառայելու երդում տուած անձը այդ երգման չի դա– ւաճաներ, չի կրնար դաւաճանել՝ թէկուզ ըլլայ շարքերէն դուրս:

Շարքերէն դուրս՝ այս կամ այն պատճառաւ. իրեն հանդէպ ցոյց տրուած արդար կամ անարդար վերաբերմունքի մը, կայացուած տեղի կամ անտեղի կարգապահական տնօրինումի մը, ըստւած ճիշտ կամ սխալ խօսքի մը կամ որեւէ այլ պատճառաւ:

Շարքերէն դուրս՝ չհանդուրժելով մեր հաւաքական որոշումները, մեր գործելա– կերպը, մեր կազմակերպական իրավիճակը եւ շատ այլ բաներ:

Շարքերէն դուրս՝ թէկուզ անձնական այլ նկատառումներով՝ արդարացի կամ ոչ–արդարացի, թերեւս բնաւորութեան պատճառաւ՝ գիտակցելով, որ չի կրնար են– թարկուիլ կանոնագրի խիստ պահանջներուն:

Շարքերէն դուրս, բայց միշտ հաւատարիմ այն տեսլականին, որուն համար ան առաջին հերթին եկած ու անդամագրուած էր այս կուսակցութեան: Դաշնակցութեա՛ն:

Եւ հիմա առիթ կը տրուէր իրեն, որ համաձայն այս նոյն կուսակցութեան վերին մարմինի կոչին՝ ան վերադառնայ շարքերը առանց գղջումնագրի: Առանց այլեւայ– լի... եթէ ի հարկէ էջը հակադրուած նոյն այդ տեսլականին:

Այս իմաստով պիտի ըլլար յօդուածս, սակայն սեպտեմբեր 27–ին վերսկսած պա– տերազմը ու այն հաւաւոր գինը, որ ազգը վճարեց ու կը վճարէ պահպանելու համար իր արժանապատուութիւնն ու իր հայրենիքի սահմանները, զիս բերին այն համոզու– մին, որ համաներումէն առաջ իւրաքանչիւրին համար ներման պահ մը պէտք է ըլ– լայ: Ի՛նքնաներման:

Այո, ի՛նքնաներման:

Այսինքն, հեռացած կամ հեռացուած ընկերը պիտի նայի հայելիին մէջ, պիտի նայի ի՛նքն իր աչքերուն մէջ եւ հարց տայ, թէ ազգի ճգնաժամի այս օրերուն, այս տարիներուն, որքա՛ն ինքնիրեն կրնայ ներել այն իրավիճակին համար՝ հեռու մնալով, մասնակից չըլլալով, որուն մէջ գտնուած է կարճ կամ երկար ատենէ ի վեր, չըսելու համար այն մեղքին համար, այն մեղանչումին՝ ինքն ի՛ր հանդէպ ամենէն առաջ:

Կասկած չկայ մտքիս մէջ: Հեռացուած կամ հեռացած այդ անձերը ես իմ ընկեր– ներս կը նկատեմ, իմ հարազատները, այնքան ատեն, որ իրենց կուրծքին տակ ազգին ցաւերով մղկտացող սիրտ մը կայ, այնքան ատեն որ այս կամ այն ձեւով տակաւին անոնք կ'ուզեն, կը ջանան ու կը յաջողին ծառայել ազգին: Ի վերջոյ կուսակցու– թիւնը չէ՛ միակ ճամբան այդ ծառայութեան:

Բայց...

Այս «բայց»էն առաջ կ'ուզեմ հարց տալ նաեւ թէ բոլոր անոնք, ինծի ծանօթ ու

սիրելի, մտերիմ այլ անձեր, որոնք տարբեր վայրերու մէջ, տարբեր կազմակերպու– թիւններու ճամբով աշխատող, կամ առանձինն գործող՝ որպէս միայնակ պայքարող Սըր Լանսլոյներ, նոյն այդ հեռացուած կամ հեռացած ընկերներուն իրավիճակին մէջ չե՞ն գտնուիր. անոնք, որոնք երբեք չեն միացած ՀՅԴ շարքերուն՝ ըլլալով հանդերձ յաճախ անոր համակիրները կամ նոյնիսկ գործակիցները. հեռու մնացած են, հաւա– նաբար վերեւը նշուած պատճառներով (երբեմն ալ պատրուակներով): Իրենք ալ երի– տասարդ չե՞ն եղած, ազգին ծառայելը սրբազան նպատակ չե՞ն դաւանած: Ինչո՞ւ չեն առած նաեւ միւս քայլը, չեն մտած շարքերը:

Եւ չեն երդուած նաեւ «կեանքի՛ս գնով...»:

Ահա՛ հոս է, որ կը միջամտէ այդ «բայց»ը:

Սեպտեմբեր 27–էն ի վեր մեր լեռներու մատոյցներուն մեր տղաքը՝ ազգի դա– ւակները, կուսակցական թէ ոչ–կուսակցական այդ ֆետայիները, իրենց կեանքի գնով երկիր կը պահեն: Պատիւ կը պահեն: Ազգի պատիւը բարձր կը պահեն:

Համաներումէն առաջ դուք, սիրելի ընկերներ, դուք ձեզի ներեցէ՛ք՝ եթէ կրնաք, եւ... վերադարձէ՛ք ճակատ:

Ծակատ եկէ՛ք նաեւ դո՛ւք, երիտասարդներ եւ ոչ–երիտասարդներ, նո՛ր ձեր եր– դումը տալու...

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ
«Դրօշակ», նոյեմբեր 2020

Գաճառաւ... Սկիզբը էջ 1

Ժով միահամուռ լծուեցան Արցախի ի նպաստ համագանատական նուիրահաւաքի:

Հակառակ այս բոլորին՝ այս պահուս դէմ յանդիման ենք դառն անձնատուու– թեան փաստաթուղթի մը: Հայաստանի ներկայ իշխանութիւնները կը կրեն ամբողջա– կան պատասխանատուութիւնը այս սահմուկեցուցիչ պարտուողական քաղաքական վարքագծին եւ պատմութեան դիմաց պիտի մնան՝ այդ խառանը կրելով իրենց ճակ– տին: Հայրենի հողատարածքներու յանձնման գործընթացը գոյութենական սպառ– նալիք ու աղէ՛տ է Հայաստանի ու Արցախի ազգային անվտանգութեան:

Այսօր, կու գանք մեր կարգին մեր խորին վշտակցութիւնները յայտնելու մեր նահատակ հերոսներու ընտանիքներուն եւ հարազատներուն: Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Գանատայի ամբողջ ընտանիքը, հաւաքաբար կը խոնարհի մեր հե– րոսներու սիրանքներուն ու գերագոյն զոհաբերութեան դիմաց ու կը յայտնէ որ այս հանգրուանին եւս՝ վճռականօրէ՛ն կանգնած է Հայոց բանակին եւ զինուորներուն կողքին՝ հայրենիքի պաշտպանութեան սրբազան գործին ի խնդիր: Մենք պատրաստ ենք այս հեռաւոր ափերէն, հայ ժողովուրդին սպառնացող թշնամական բռնարարք– ներուն ու ոտնձգութիւններուն դիմաց՝ ամէն գնով սատար ու նեցուկ հանդիսանալու հայրենիքին:

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն, Գանատայի տարածքին գործող իր բո– լոր կառույցներով, իր ողջ կարողականութեամբ եւ ներուժով՝ պիտի շարունակէ գործօն մէկ օղակը ըլլալ Արցախի համար մղուող ազատագրական յարատեւ պայքարին:

ՀՅԴ Գաճառայի Կեդրոնական կոմիտե

 RITA BAGHDASSARIAN Conseillère en Sécurité Financière Revenu Garantie Viager COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE • REER, FERR, RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ • ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE & COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT 3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101, Laval Qc. H7V 1E8 Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262 ritabagh@yahoo.com	 VIZUALIS optométriste DR SHANT DONABEDIAN Centre d'Achat Fairview - Fairview Mall Pointe Claire 514 695 2555 · VIZUALIS.CA	 Danièle Papazian, MSc. Courtier immobilier C 514.234.6799 dpapazian@remax-quebec.com www.remaxducartier.com RE/MAX DU CARTIER Agence immobilière 1290, rue Bernard Ouest, bureau 100 Outremont Qc H2V 1V9 T 514.271.2131
 Assura Bien inc. Cabinet en assurance de dommages et de services financiers Ապահովագրական գրասենեակ KRIKOR ABRAKIAN VAHAN MATOSSIAN 970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc., H4T 1W7 T: 514.903.3999	 Pâtisserie MAHROUSÉ FONDÉE EN 1970 9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2 Tél: 514.279.1629 · info@mahrouse.ca · www.mahrouse.ca	 JACOB & JACOB BODY SHOP CAS D'ASSURANCES 6280 St. Jacques, Montréal, Québec, H4B 1T6 Tél: (514) 484 - 7945 Fax: (514) 484 - 2487 jacobautobody@bellnet.ca www.carrosseriejacobetjacob.ca
 Elie Berberian Courtier immobilier Real Estate Broker C 514.519.3543 B 514.333.3000 RE/MAX RE/MAX 3000 inc. Agence immobilière 	 KORONA JOAILLIERS • 1964 • JEWELLERS Daniel Torosian 3933 St Martin O. Coin Curé-Labelle Laval, Qc. 514-274-5555 450-688-5515 korona.ca	 Assurances Allstate ASSURANCE Vrej Teslakian Agence du Quartier DIX30 9840, boul. Leduc 450-500-4736 VTeslakian@allstate.ca
 FIVE STAR ELECTRIQUE CINQ ÉTOILES SPECIALIST IN DECORATIVE GARDEN LIGHTING RESIDENTIAL-COMMERCIAL BEDROS NALPATIAN 442, LA RIVIÈRE, LAVAL, QC. TEL: 514- 497- 5155 FAX: 450- 689- 3997 E-MAIL: ELECTRIC.FIVESTAR@GMAIL.COM	 SOSIE DERNERSSESIAN MORTGAGE AGENT LICENCE #M12001830 716 Gordon Baker Road, Unit 204A, Toronto Ontario M2H 3B4 CENTUM™ Metrocorp Wealth Solutions Inc. License # 12147 Mortgage programs for new comers to Canada New purchases Refinancing Second mortgages Self employed Low credit score Access to top lenders including private lenders 416.662.6650 cell centum.ca/sosie_demersesian	 Pharmacie Levon Benohanian et Mher Koubelian Inc. Pharmaciens-proprétaires 3915, Boulevard Samson Laval, QC H7W 2G1 T 450 688-4111 F 450 681-5525 Lun, au vend. : 8h30 à 21h Sam, et dim. : 9h à 17h Infirmière (jeudi) : 8h30 à 15h LIVRAISON GRATUITE Proxim

Ի ՅՈՒԾ Գրիգոր Աւ. Սրկ. Նուպարեան

Գրիգոր Աւ. Սրկ. Նուպարեան ծնած էր 15 Հոկտեմբեր 1943–ին, Պուրճ Համուտի թաղամասերէն՝ Նոր Սիսի մէջ (Լիբանան)։ Տան մէջ Խաչիկ եւ Լուսաբեր Նուպարեանի։ Չորրորդն էր անոնց հինգ զաւակներուն. Վահէ, Սալբի, Սօսի, Գրիգոր, Պետիկ։ Նախնական կրթութիւնը ստացած էր թաղամասի Լուսինեան դպրոցին մէջ, եւ աւարտած 1957–ին։ Նոյն տարին մտած էր Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանք, եւ ուսանած մինչեւ 1962։ Սարկաւազ ձեռնադրուած էր Մայրավանքին մէջ։

1963–ին մեկնած էր Լառնաքա, Կիպրոս, եւ ստանձնած Ս. Ստեփանոս եկեղեցւոյ դպրապետութիւնը։ Այնտեղ ժամագործի մը մօտ գործ գտած էր, եւ ասպարէզը սորված։ Մէկ ու կէս տարի ետք՝ Պէյրուսի վերադարձած էր։ Միաժամանակ թէ՛ շարունակած էր սորված ասպարէզը, եւ թէ՛ անոր մէջ հմտանալու համար հետեւած արհեստագիտական դասընթացքներու։ Ու դարձած էր վարպետ ժամագործ։

1968–ին Գանատա գաղթած էր, եւ հաստատուած Մոնթրէալ։ 1976–ին, ասպարէզը փոխելով՝ անցած էր գոհարավաճառութեան, եւ բացած սեփական գործատեղին։ Աշխատած էր մինչեւ 2018, եւ հանգստեան ելած։

1970–ին ամուսնացած էր Ռօզ–Կրէյս Կիմէնէզի հետ։ Ծնած էին Մարտիկը, Կարէնը եւ Գրիգոր Կրտսերը։ Ան օրհնուած էր 5 թոռնիկներով։

Գրիգոր Աւ. Սրկ. Նուպարեան Ս.

Յակոբ եկեղեցւոյ ծառայեց Մոնթրէալ հաստատուելէն մինչեւ 2020–ի սկիզբ։ 2016–ին, Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ իր մատուցած ամբողջանուէր ծառայութեան համար արժանացաւ Մեսրոպ Մաշտոց շքանշանին՝ ձեռամբ Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետ՝ Արամ Ա. Կաթողիկոսի։ Նախագահութեամբ Գանատայի Հայոց Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Բաբգէն Արք. Չարեանի կատարուեցաւ Թաղման Կարգը, Երեքշաբթի, 3 Նոյեմբեր 2020–ին։ Ապա մարմինը ամփոփուեցաւ Աէն Լորան գերեզմանատան մէջ։

Սրեցեալ Գրիգոր Աւ. Սրկ. Նուպարեան,

կամ՝ սրեցեալ Գօգօ, ինչպէս սովոր էի քեզ կոչել,

Ա՛յո, մահը մերն է, եւ ահա դուն ալ ձգեցիր այս ֆիզիքական աշխարհը եւ գացիր անոր մօտ՝ որ պաշտեցիր ի սրտէ։ Գովիտէն տարի մը առաջ, հիւանդութեանդ պատճառով ժամանակ մը բացակայեար եւ Գիշերային ու Առաւօտեան Ժամերգութիւններուն չկրցար գալ։ Եւ շարականներուն ամբողջ բեռը վրաս էր, հագագիս վրայ։ Գիտէի, աւելի ճիշդ՝ կը զգայի որ դուն ներքին պայքարի մը մէջ էիր, եւ հակառակ անհանդիստ վիճակիդ՝ օր մըն ալ որոշեցիր ցաւերովդ հանդերձ եկեղեցի գալ, եւ օգնել ինծի։ Հազիւ կրնայիր կոր քալել, հազիւ կրնայի կոր ոտքի կենալ, ձայնդ ալ դողդոջ դարձած էր, բայց...

Ինծի մի քանի անգամ պատմած

էիր, թէ Դպրեվանքեան օրերուդ, երբ արձակուրդի համար տուն կ'երթայիր, մայրիկդ՝ Լուսաբերը միշտ կ'ըսէր, թէ Տէր պապան քեզի պէտք ունի։ Սրեցեալ Գօգօ, աս յիշատակդ մինչեւ վերջն ալ քեզի կրկնեցի, եւ ամէն անգամ որ կրկնեցի՝ տեսայ մայրիկիդ հոգեւոր լոյսէն շողի մը իյնալը աչքերուդ մէջ։ Կը զգայի որ աղուոր ապրումի մը վայելքը քեզ կը լիացնէր։ Եկեղեցին եւ Լուսաբեր մայրիկը...

Ջարմանալի է, Գօգօ,

Ճիշդ տարի մը առաջ, յանկարծ մահացաւ մեր սրեցեալ դպրապետը՝ Յակոբ Աւ. Սրկ. Գասպարեանը։ Եւ ահա՝ դուն ալ։ Անկասկած, Յակոբը չդիմացաւ. Առանց քեզի՝ տարի մը...։ 20 տարիներ տեսայ, որ հազիւ եկեղեցի գալով աւանդատունը մտնէիր եւ քիչ մը նստէիր արարողութիւններուն սկսելէ առաջ, Յակոբը անմիջապէս քովդ կու գար, կը նստէր, շշուկներու մասին «տեղեկութիւններ» կու տար, եւ «տեղեկութիւններ» տալով կ'ախորժէր։ Դուն կը լսէիր չէզոք ժպիտով մը, բայց Յակոբը այն ժպիտէդ անգամ աւելի եռանդ կ'առնէր...ուրեմն, Յակոբ չդիմացաւ...Հոն երկնքին մէջի անցած դարձածին վրայ բաւական շշուկներ ունի քեզի պատմելիք...

Գօգօ,

երբեք պիտի չմոռնամ, որ երբ ամէն անգամ Անառակի Կիրակին աւետարանը կը կարդայիր, եւ կը հասնէր Անառակ որդիի (փրոտիկը սան) գղջու–

մի խօսքին բաժինը՝ կը յուզուէիր, ձայնդ կը դողար, եւ աչքերդ արցունքով կը լեցուէին։ Ի՞նչ խորունկ ցաւ մը կար հոգիիդ մէջ։ Անոր վերլուծումը չեմ ուզած ընել, արդէն իմ ոչ իրաւունքս եւ ոչ ալ գործս է, բայց մտածած եմ, որ այն ընթերցումին հետ յուզումիդ բարձրանալը, ձայնիդ դողալը եւ աչքերուդ արցունքներով լեցուիլը ոչ թէ միայն կը պատմէին հոգիիդ խորունկ ցաւին մասին, այլ նաեւ Աստուծոյ շնորհքին, որ կը միխթաբեր քեզ։

Անցեալ շաբթուան մէջ հիւանդանոց անցայ, եւ քեզի երգեցի սիրած ԴԶ Կանոնադլուիւդ՝ «Օրհնեա, անձն իմ գՏէր»։ Պոլսական տարբերակը, որ դուն Արթօ Նշանեանէն սորված էիր, եւ ի յիշատակ իրեն՝ էգէնի պէս կը քաշէիր։ (Գիտես, որ երգելու ատ ոճը չէի սիրած, եւ քեզի ըսած էի միշտ, որ գեղեցիկ պարիթոն ձայնովդ երգէ, եւ մոռցիր ատ ոճը...բայց դուն չուզեցիր մոռնալ...): Ուրեմն, ցած ձայնով երգեցի կանոնադլուիսի առաջին համարը։ Երգելէ առաջ ձեռքդ բռնեցի, եւ քեզի ըսի. «Գօգօ, ո՛ւ ձայնը բռնէ»։ Եւ դուն ձեռքս սխմեցիր, այսինքն՝ հասկցուցիր, որ «ո՛ւ» ձայնը բռնած ես։ Այո, սրեցեալ Գօգօ, դուն աստեղէն բաժնուեցար հոգիիդ մէջ օրհնելով Տէրը...

Քու ձգած մեծ բացդ ո՞վ պիտի

լեցնէ...

Յիշատակդ անթառամ։

 Ghadir Meat & Restaurant Ghadir Meat & Restaurant T. 416-750-7404 T. 416-750-7400 1848 Lawrence Avenue E. Scarborough, ON M1R 2Y4 E-mail: info@ghadirmeatmarket.com	 RE/MAX West Realty Inc., Brokerage Independently Owned and Operated Anto Keledjian Sales Representative Residential & Commercial Dir: (416) 930-2686 Bus: (416) 588-6777 570 Bloor St. W., Toronto, ON M6G 1K1 ANTOK13@GMAIL.COM • WWW.TORONTOSOLD.CA
---	--

 horiZon H O R I Z O N Hebdomadaire arménien Armenian Weekly Publié par / Published by Les Publications Arméniennes (1991) 3401, Olivar-Asselin Montréal, Québec Canada H4J 1L5	Abonnement annuel / Yearly subscription Canada 2e classe - 2nd class: \$80 plus applicable taxes 1re classe - 1st class: \$95 États-Unis / USA 1re classe - 1st class: \$95 US Ailleurs / Elsewhere 1re classe - 1st class: \$125 US	Administration / Publicité Sylva Ehramdjian-Bachekjian (General Manager) Tél.: (514) 332-3757 Télécopieur/Fax (514) 332-4870 E-Mail: sylvla@horizonweekly.ca Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X	Վարիչ Խմբագիր՝ Վահագն Գարազաշեան Վարչական պատասխանատու՝ Սիլվա Պաշեղճեան Քարտուղար՝ Մարինա Տէր Խաչատուրեան Աագ Խմբագիր՝ Վրէժ-Արմէն Արքիմեան Անգլերէն/Յրանսերէն՝ Վիգէն Արքա- համեան, Թիմա Սիլահեան Չեւաորում եւ Սրբագրիչ՝ Քրիստապիոր Միքայէլեան
Հորիզոնը, 7-14-21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2020	Զորոնքոյի Ներկայացուցիչներ՝	Գրիգոր Հորոյեան, (416) 494-1921 Ժազ Վարպետեան, (416) 722-9225	
Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Գազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնքաշ			

 Financé par le gouvernement du Canada Funded by the Government of Canada
 Canada

MARCHÉ ADONIS

Un univers de fraîcheur

Ste-Catherine - Griffintown - Anjou - Sauvé
Place Vertu - DDO - Brossard - Laval - Laval Est - Gatineau
Scarborough - Mississauga

www.groupeadonis.ca /

BARRY KAREN ALEX GARO
KAZANDJIAN

\$1 349 000

83 RUE DES ROSEAUX

\$ 799 000

3420 RUE LIMOGES

\$ 699 000

2170 RUE DUDEMAINE

OFFRE
ACCEPTÉE!

79 AV. ELM #312

\$ 1 880 000

2485 RUE DES NATIONS #205

VENDU!

12000-12004 AV. LONGTIN

VENDU!

11115 BOUL. CAVENDISH
#1108

\$ 1 399 000

11960 AV. DU BEAU-BOIS

VENDU!

11770 BOUL. L'ACADIE

VENDU!

4185 BOUL. GOUIN O.

VENDU!

4105 RUE CLAUDE-HENRI-GRIGNON

\$ 699 000

74C RUE STE-ANNE

VENDU!

2200 ALICE-NOLIN #508

VENDU!

2670 MALBOROUGH COURT

\$ 749 000
+tps/tvq

AV. DU BEAUBOIS

EXPERTISE

EXPÉRIENCE

EXCELLENCE

CLASSÉS PARMi LES MEILLEURS COURTIERs RE/MAX AU NIVEAU MONDIAL
RANKED AMONGST THE HIGHEST PREFORMING RE/MAX BROKERS WORLDWIDE

SIÈGE SOCIAL: 9280 BOUL. DE L'ACADIE, MONTREAL QC H4N 3C5
PAVILLON: 2500 RUE DES NATIONS #102, SAINT-LAURENT, QC H4R 3J9